ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

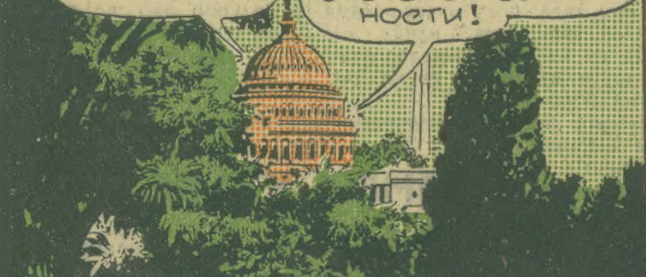
Година XXIII — Број 482
Субота, 25. март 1961. год.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

НАСТАВИЋЕ СЕ

Т. 6/60

У ОВОМ БРОЈУ

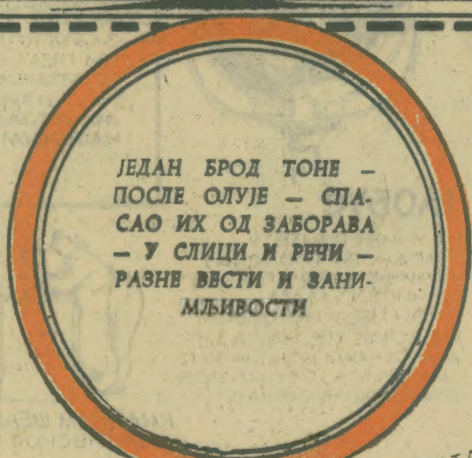

НИЈЕ ПОГОДИО

— Хорацијe, погоди, зашто сам данас дошао до тебе? Да се кладимо у хиљаду динара да нећеш погодити! — каже Пера Ждера Хорацију.

— Пристајем, дошао си да

ми тражиш на зајам хиљаду динара.

— Ниси погодио. Дошао сам само да те поздравим, а сада ми дај хиљаду динара јер сам их поштено добио на опклади.

САВРЕМЕНИ ВЛАЈА

Учитељ: Влајо, на једном друму дугом сто километара два мотоциклиста возе један према другом. Један вози брзином од 125 километара на сат, а други брзином од 100

километара на сат. Да ли можеш да ми кажеш где ће се срести?

Влаја сасвим сигурно одговара: у болници, учитељу!

Паукови - риболовци

У једном малом рибњаку у америчкој савезној држави Оклахоми у близини града Тишоминго појавио се необичан „разбојник" који је за своју жртву изабрао ситну рибу овде веома гајену.

Ујутру и увече рибе хитају према мостићима саграђеним изнад рибњака. Довољно је да само чују кораке по дрвеном мостићу па да се хиљаде њих устреме према њему, гурајући једна другу. На површини воде појављују се и њихове главе, гладна уста грабе храну која се састоји из посног млека у праху или млевене јетре. На сваки комадић хране бачене у воду рибе навале са свих страна трудећи се да од њега откину што више могу. После одређене „порције", рибе „моле" додатак.

Једног јутра у време „храњења" кад су рибе, као и обично, у великим масама допливале до мостића, на површини воде појавило се неколико десетина мртвих тела на којима су се видели трагови насиља: једнима су недостајале чељусти, друге су имале дубоке ране на боковима или глави, трећини је недостајала кожа на леђима, многе су биле делимично поједене а од неких су остале само кости. И међу живим рибама било је пострадалих.

Отада се та немила појава понављала свакодневно. Рибама у рибњаку претила је опасност од уништавања. Стручњаци дуго нису могли да открију узрок.

Захваљујући случају расветљена је тајна и откривен виновник несреће која је претила малим становницима рибњака.

Једном, у рано јутро, у истом тренутку кад су се рибе у јатима устремиле према мостићу, чувар који је дошао да их нахрани видео је како с дрвета што се надносило над водом, пада на леђа једне рибе нека мала длакава животиња. Пљесак по води и — рибе су се разбежале на све стране.

Остала је једино жртва. У очајничкој борби с непријатељем који ју је напао: снажно обухватио њено тело са четири пара својих снажних ногу и чељустима јој се упио у месо изнад саме главе, риба се отимала, праћакала, спуштала се на дно и опет испливавала на површину. Узалуд... Њени покрети постајали су све тромији: снага ју је напуштала а „разбојник", користећи то, снажније је стезао свој плен и све дубље заривао у њега своје чељусти. Најзад је борба била окончана.

Пажљивим посматрањем откривено је нешто необично и занимљиво. Пошто улови рибу, разбојник тражи где би се сместио са својим пленом. Он опрезно одваја задње ноге — прво један пар, а затим други — од тела своје жртве и мичући их почиње да се креће по површини воде снажно стежући рибу са оба пара предњих ногу. Тако стиже до стручка траве који штрчи из воде. Бусен траве треба да буде довољно велики да би одржао његову тежину и довољно удобан да он може мирно да једе рибу не извлачећи је из воде и не трошећи на тај посао енергију. Риба не одаје више знаке живота, али разбојник је не напушта ни за тренутак. Чак и у мрежи у коју су га ухватили он је наставио снажно да стеже своју жртву, свој смртоносни загрљај није олабавио ни кад су га спустили у боцу с формалином.

Показало се да је необични риболовац уствари паук чије је научно име „dalomedes sexpunetatus". Велик број тих паукова био је откривен у трави која је вирила из воде, као и на обали где су нађени многи остаци уловљених и поједених риба.

Паукове-риболовце лако су уништили: коров и осталу траву која им је служила као упориште полили су бензином и запалили.

Стручњаци кажу да само крупније женке паукова нападају и лове рибу. Иако су велике свега 1,5 сантиметар, оне без нарочитог напора савлађују рибе дугачке и до шест сантиметара. Паукови-риболовци живе крај многих рибњака у јужним крајевима Сједињених Америчких Држава.

ПОМЕН У ДВЕ ИСТОРИЈЕ

Некадашњи професионални спринтер, светски првак Бег Харис из Велике Британије, у току своје дугогодишње узбудљиве каријере задобио је многобројне озледе, а једном и прелом кључњаче. По савету лекара недавно је морао да се подвргне операцији и том приликом му је извађен комад кључне кости. Тај део кости медицински је толико интересантан да ће, уз његов пристанак, бити изложен у медицинском музеју.

— Не улазим само у историју спорта него и медицине, а то досад није успео ниједан бициклиста — каже он веома задовољан собом.

ЗЛА СУДБИНА ЛАЖНОГ ПРОСЈАКА

Кад се италијански просјак Саверио де Мастро једног дана вратио кући запрепастио се — његов душек, у коме је било скривено милион лира, није више био у соби. Син, не слутећи шта се у подераном душеку налази, бацио га је кроз прозор и неко од пролазника га је већ био однео.

САМО ЈЕ МАЛО СПОРА

— Ова наша Белка добра је жена! — каже једног дана Попај.

— Па добра је! — одгово-

рио је Хорације — само је мало спора.

— Спора?

— Па да, требало јој је педесет година док је напунила 35.

ШТА ЈЕ НАЈБОЉЕ

Пера Ждера дошао у једну кафану да вечера и пита келнера:

— Келнер, желео бих да вечерам мало рибе. Али, поштено да ми кажете: од свих ових

риба на јеловнику које су најсвежије и које ми препоручујете?

Келнер је неколико тренутака размишљао, затим се нагнуо Пери Ждери и поверљиво му шапнуо:

— Господине, узмите кутију сардина.

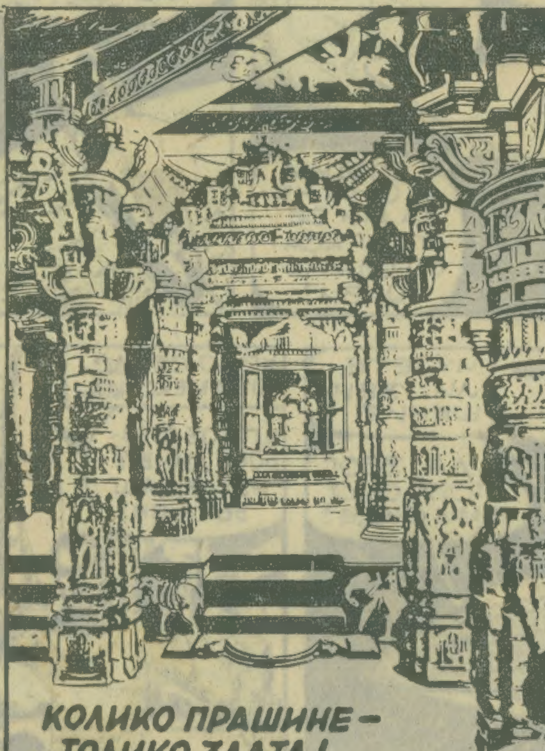
Ripley's Веровали или не!

БОГАТСТВО ЗА ЈЕДНО СЛОВО!

МАХМУД ЕЛ ГАЗНИ (970 — 1030)

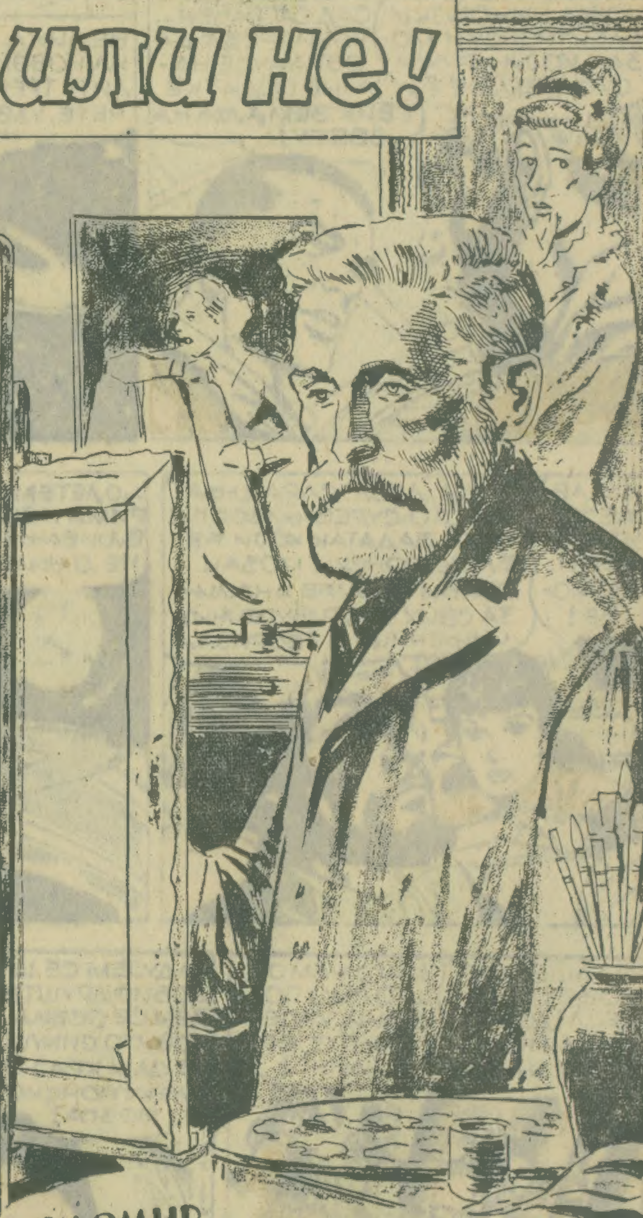
КРАЉ АВГАНИСТАНА И ОСВАЈАЧ ИНДИЈЕ ДОБИО ЈЕ ОД КАЛИФА КАДЕН БИЛАХА ТИТУЛУ „ВАЛИ" — А „ВАЛИ" МОЖЕ ДА ЗНАЧИ И „ГОСПОДАР" И „СЛУГА"! МАХМУД ЈЕ ПЛАТИО КАЛИФУ 100 000 ЗЛАТНИХ ДРАХМИ ДА ТАЧНО ОДРЕДИ ЊЕГОВ РАНГ И ПРОМЕНИ ЊЕГОВУ ТИТУЛУ У „ВААЛИ"

КОЛИКО ПРАШИНЕ — ТОЛИКО ЗЛАТА!

ХРАМ У ДИЛВАРИ (ИНДИЈА) ГРАДИЛА ЈЕ ЧИТАВА ВОЈСКА КАМЕНОРЕЗАЦА КОЈИ СУ НА КРАЈУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДОБИЈАЛИ ОНОЛИКО ЗЛАТА КОЛИКО ЈЕ ТЕЖИО МЕРМЕРНИ ПРАХ НАСТАО ТЕСАЊЕМ СТУБОВА И ТАВАНИЦЕ!

ИЗВАНРЕДНА КИЋЕНОСТ ХРАМА ОБЈАШЊАВА СЕ ОВИМ НЕУОБИЧАЈЕНИМ НАЧИНОМ ПЛАЋАЊА (1022—1063)

ЛУДОМИР БЕНЕДИКОВИЦ (1844-1926)

ПОЉСКИ ВОЈНИК ПОСТАО ЈЕ СЛАВАН СЛИКАР ПОШТО ЈЕ ОБЕ ШАКЕ ИЗГУБИО У БОЈУ! СЛИКАО ЈЕ ПОМОЋУ ЧЕТКИЦЕ ПРИЧВРШЋЕНЕ НАРОЧИТОМ КУКОМ ЗА ОСТАТАК ДЕСНЕ РУКЕ

ДВЕ СТОПЕ

НА ЈЕДНОЈ ЛИВАДИ У ТОР ГАЈЛУ (ШКОТСКА) ВЕЋ ВИШЕ ОД 150 ГОДИНА ТРАВА НИКАД НЕ ИЗРАСТЕ НА ДВА МЕСТА КОЈА ИМАЈУ ОБЛИК И ВЕЛИЧИНУ ЧОВЕЧЈИХ СТОПАЛА!

ГЛОБУС

НА УНИВЕРЗИТЕТУ У КРАКОВУ (ПОЉСКА) НАЧИЊЕН 1509 ГОДИНЕ ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА ПРВИ ЈЕ У ИСТОРИЈИ НА КОМЕ СЕ НАЛАЗИ АМЕРИЧКИ КОНТИНЕНТ — „АМЕРИКА, ЈЕДНА НОВО ОТКРИВЕНА ЗЕМЉА"

КИЛОГРАМ ШЕЋЕРА коштао је у 17 веку у Енглеској колико и 30 пилића.

ПОВЕСТ О ФАРМЕРКАМА

Како су најпопуларније панталоне освојиле свет?

Међу многобројним истраживачима и пустоловима који су похрлили према пацифичкој обали да траже злато налазио се и млади црнокоси Њујорчанин Леви Штраус, син једног сиромашног немачког емигранта. Готово без икаквих средстава он је имао са собом и врло мало пртљага. Једину вредност представљао је товар морнарског платна за једра. Ову необичну робу понео је јер су му неки путници рекли да копачи злата немају грубо платно за поправљање шатора и заклона за кола.

Тако се Леви једног дана обрео у Сан Франциску. Успут је продао све што је

имао да би се прехранио али је и даље љубоморно чувао свој товар платна. Док је застао да предахне крај једне бербернице пришао му је један копач злата и потапшао га по рамену говорећи:

— Ех, пријатељу! Тек што си стигао а већ си накупио цео товар златног грумења!

Да би га разуверио Штраус је отворио пакет и показао му шта је унутра.

— Дођавола! — прогунђао је овај гужвајући платно између прстију — каква дивна тканина! Од ње би се могле направити сјајне панталоне, знатно јаче од оних које нам овде продају за суво злато. Овдашње тканине не вреде ништа, панталоне се поцепају већ после првог прања.

Леви Штраус је био младић предузимљив и није чекао да му се нешто двапут каже. Одмах је пошао у потрагу за кројачем и када га је нашао дао му је целу трубу платна да од ње исполасшива панталоне.

У знак захвалности поклонио је једне овоме саветодавцу који је одмах отрчао да се копачима злата похвали својим новим панталонама. Целим крајем се пронео глас о новим панталонама од неподеривог морнарског платна. Трагачи за златом су похрлили са свих страна а и многи сељаци су куповали од младића те панталоне. За тили час Леви је распродао све.

Младић је по Сан Франциску и околини покуповао све резерве платна за једра и дао да се шију нове панталоне а својим родитељима послао новац у Њујорк да му најбржим поштанским колима доставе нову пошиљку платна.

Око 1850. године ови кројачи из Сан Франциска су израђивали за Штрауса панталоне познате под именом „Леви“. Нешто касније млади човек је почео да употребљава мало лакшу памучну тканину. Панталоне су прво биле црне, потом мрке, затим зелене и боје опеке, док најзад нису добиле своју сталну плаво-индиго боју.

Да би упростио производњу панталона и истовремено их направио још трајнијим и интересантнијим, један кројач из Сан Франциска се споразумео са суседом ковачем који је почео да саставља скројене делове помоћу металних закивака. Леви Штраус је одмах прихватио ову новину и тако су се појавиле „ фармерке“ у својој последњој верзији. Њих су готово истовремено почели да носе у Америци сви младићи и девојке који раде, било у граду или на пољу, за време дугог путовања или излета у природу.

Тако су настале панталоне за које нису потребни ни каиш ни бретеле. После другог светског рата фармерке су освојиле омладину целог света.

Када је 1912. године Леви Штраус умро, оставио је својим наследницима десет фабрика и једну од најбоље организованих трговачких мрежа у САД.

ПАЈА ПАТАК

by WALT DISNEY

САД, ПОШТО СМО ВИДЕЛИ СФИНГУ, ДА ПОГЛЕДАМО ШТА КАЖЕ КЊИГА!

ИСТОРИЈА ЕГИПТА

ОХ, НЕ!

БРЗО... ПОЗОВИ КАМИЛАРА!

КУДА ИДЕМО?

КУЋИ!

И ТО БРЗО!

ПЕТ МИНУТА ДО ЗАТВАРАЊА!

ТАКСИ

УФ! СУТРА БИ ВЕЋ БИЛО КАСНО... МОРАО БИХ ДА ПЛАТИМ КАЗНУ ШТО ЈЕ НИСАМ ВРАТИО НА ВРЕМЕ!

ВРАЋАЊЕ КЊИГА

ВОЈНИЦИ МЕЂУ МАЈМУНИМА

Није шала: постоји једна врста мајмуна који се зову хусари. Они имају пламеноцрвено крзно и црна лица и веома упечатљиво делују када у великим хордама марширају преко степе предвођени својим „капетаном“ — једном старом снажном мајмуницом. Хусари воле простране пределе с мало дрвећа. Мада умеју добро и вешто да се веру, крећу се готово искључиво по земљи. Мајмуни-хусари које понекад виђамо у зоолошким вртовима имају готово увек црвеномрка леђа и бео трбух. То је источно или западноафрички хусар, мирна животиња која се лако привикава на човека. Деца нарочито уживају кад хусар скаче увис на све четири ноге, и то с толиком истрајношћу и издржљивошћу да му на њима може позавидети сваки гимнастичар.

☆

ФАРАОНИ БОЖАНСКОГ ПОРЕКЛА

Египатски фараони, као што је познато, „били су“ божанског порекла, али рендгенови апарати откривају из њихових скелета да су боловали од сасвим људских болести. Британски научници су утврдили да су фараони, услед дугог седења на хладном златном престолу, боловали од реуматизма и лумбага. Тешке круне биле су узрок честим главобољама, а тешки креветски покривачи прошарани златом и драгим камењем били су узрок срчане тромбозе.

У ДУХУ ВРЕМЕНА

Точило за оштрење ножева у домаћинству покреће се под притиском воде из славине. Механизам овог једноставног и корисног апарата састоји се од једне најлонске турбине која покреће точило од провидног алуминијума.

БРЗИНОМ ОД 115 КИЛОМЕТАРА

На Темзи у Лондону ускоро ће почети да саобраћа модерна скела од 70 тона. Ово тешко возило не само да ће примати велики број путника и огроман терет него је у стању да развија и брзину од 115 километара на час.

ПРЕ ОЛУЈЕ

Коњаник се нагло заустави насред пута и рука му се инстинктивно маши оружја. Ни један мишић се не помаче на његовом лицу али његов поглед склизну по хаосу црвених стена преко којих је вијугао пут, и по дунама белог песка. Изнад ове белине небо је изгледало још сивље, прљавије, теже. Најављивало је олују, као и ветар који је у ковитлацима пратио човека још од Лајк Ситија.

Али, није га само олуја узнемиравала, већ пригушено шапутање које је доносио ветар... Сувише добро је познавао ове путеве и био је сигуран да су људи поставили заседу нешто даље, у удубљењу једне стене, вребајући његов пролазак..

— Не мичи се, Тинки — шапутао је своме коњу — не мичи се... Они свакако нису дошли да нам пожеле добродошлицу.

Човек сиђе с коња и помилова његов врат да би га умирио. Захвали ветру што се изненада окренуо и обавестио га о опасности... На друму све што је било необично, непознато, крило је неизоставно замку. Али шта желе ови људи и шта очекују од њега да добију? Његовог коња? Оружје? На друму ове земље без закона убијани су људи и због најобичнијих ставрчица.

Шапутање се утишало.

— Ветар је на нашој страни, Тинки. Иди сам, а ја ћу покушати да им видим леђа — рече човек тапшући коња и ишчезе међу црвеним стенама.

☆

Чуо је на друму бат копита свог коња а сасвим близу шапутање иза једне дуне. Шапутање чудно, готово нестварно..

Сасвим тихо извади свој пиштољ пазећи да ни дахом не ода своје присуство.

Ветар поче јако да дува и бели таласи песка згуснуше се као валови окамењеног мора. Човек се приближи заклону од песка и укочи се пред призором који је угледао...

Један Индијанац — није могао да одреди коме племену припада — клечао је заклоњен дуном и болно плакао. Осети се смешним са својим упереним пиштољем и уплаши се да га Индијанац не примети са оружјем. Лагано, без шума откочи ороз и врати оружје у футролу, а поглед му се одједном заустави на телу младе жене млитаво испруженом испред Индијанца.

— Ко је то учинио? — упита човек.

Прекинут у молитви, Индијанац се окрете ка њему. Лице му је изражавало и бол и жестину, и нежност и мржњу у исто време.

— Ко ти је то учинио? То је твоја жена? — мрмљао је човек тихо као да се бојао да је не повреди, и пође ка њој.

— Заустави се, бели псу! Заустави се, којоте! Забрањујем ти да додирнеш моју Ванка-На!

Човек на време избегну додир Индијанца који се баци на њега с ножем у руци.

Пошто је спречио први напад Индијанца који је био рањен у кук, човек га лако разоружа.

— Шта чекаш, што ме не убијаш? Твоји су већ убили Ванка-На, — рекао је он.

— Зашто да те убијем? — упитао је човек тужно. Ја никад не пуцам на рањеног противника!

— Потребно је да то учиниш и да ме убијеш.

— Немам разлога...

— Имаш! Јер, ако ме оставиш у животу, отићу ћу у моје племе и рећи ћу да је Вилд, бели трговац убио моју Ванка-На... Моја браћа ће онда ископати ратну секиру и отићи ће у Лонгхорн да истерају Вилда из његове проклете јазбине! А ако дођу и твоји у помоћ, наши ратници ће запалити Лонгхорн. Ето шта ће урадити Сива Лисица ако га оставиш у животу! Због тога ћеш ме, знам, убити.

Човек подиже са земље нож који је Индијанцу био испао и рече полако:

— Да ниси рањен, Сива Лисице, ја бих се можда и послужио овим оружјем, али овако — не!

— Ти изгледаш друкчији... Али твоји бели људи имају обичај да говоре само лепе речи а у ствари варају. Вилд је говорио: „Ловите за мене, снабдевајте ме кожом, а ја ћу вам у замену дати жито, муницију и све што вашем племену треба!..." Ванка-На и Сива Лисица су месецима и месецима ловили. Вилдова кола су често одлазила у Лонгхорн напуњена кожом. Али Вилд није давао никад ништа! „Доцније, доцније" — говорио је. И кад ми је за данас заказао састанак ја сам веровао да ће ми најзад платити... А ево како нам је платио! Пушком!

Човек је слушао Индијанца ћутећи. Ова прича је била банална. На друмовима Запада чуо је много сличних прича о злоупотребљавању поверења црвенокожаца.

— Зашто не одеш у Лонгхорн и не испричаш све шерифу. Он ће ухапсити Вилда...

— Да, он ће га ухапсити.. Можда ће му чак и бити суђено. И у најгорем случају Вилд ће бити осуђен да напусти област! Али ће на другом месту наставити по старом. Ја познајем правду твојих: она даје увек за право бледим лицима!

Чевек, у неприлици, окрете поглед: Индијанац је имао право. Тако ће се и догодити.

— Вилд је убио и зато он треба да умре! Ове ноћи наши ратници ће сићи низ брежуљак... — рече Сива Лисица.

— У Лонгхорну ће планути ватра и крв, зар не, јер ће помоћ стићи и Вилду — ти то знаш! А друга племена доћи ће да помогну твоме... и рат ће се наставити...

— Вилд је тако хтео!

— А ако шериф казни Вилда? Ако га осуди на смрт?

— Да бели суде по правди, моји би били задовољни. Али ти знаш да лажеш?

Било је тачно, човек је знао да Вилд никад неће бити осуђен због тога што је убио Индијанку... Али зато ће Лонгхорн огрезнути у ватри и крви... Шта да учини? Шта?...

Индијанац се приближи телу мртве жене и рече:

— Ти ћеш бити освећена, Ванка-На!

— Сива Лисице! — позва га човек готово криком и Индијанац се одједном усправи и упита уплашен:

— Ти нећеш да пуцаш?

— Ја сам ти већ рекао да немам разлога да те убијем! Узми ово...

Човек се приближи Индијанцу и пружи му његов нож. Сива Лисица је оклевао а затим у тренутку кад су његови прсти већ хватали нож човек га удари у браду. Индејанчеве очи се замутише и он паде пред ноге Бледог Лица.

☆

— Био сам примoран да тако учиним, Сива Лисице — рекао је човек као да се правда и пред самим собом.

Узео је свог коња за узду и пошао са Индијанцем чврсто увезаним на седлу.

— Где ме водиш?

— У Лонгхорн. Стићи ћемо тамо ускоро, можда још пре олује.

Кад су се на друму појавиле прве дрвене куће Лонгхорна, Индијанац упита:

— Због чега си ме ухапсио? Знао сам да си исти као и други. Одвежи ме или ме убиј!

— Ти ниси мој затвореник, Сива Лисице! Водим те у Лонгхорн да би присуствовао Вилдовом суђењу...

☆

Ваздух беше густ и влажан, црно небо надвијено над тихим кућама у којима су се људи сакрили пред олујом. Само су крици и смех из крчме показивали да Лонгхорн није напуштено село. Човек заустави коња баш испред крчме у којој су гореле петролејске лампе.

— Вилде! — повика он.

Стојећи насред улице, са шакама на крајевима усана човек по други пут позва:

— Вилде!

Врата крчме отворише се и на њима се појави једна силуета.

— Ко ме зове?

— Није важно.., важно је да си ти Вилд?

— Погодио си, мој стари... Вилд трговац, главом! Желиш ли нешто да купиш? Уђи, да не разговарамо овде. Шта то имаш на коњу? Једног црвеног пса? Непотребно си се натоварио! Ја сам јутрос на друму срео двоје... имали су намеру...

— Он је имао жену...

— Ох, једна проста скво...

— То је све што сам хтео да знам!

Одјек пуцња пролете кроз Лонгхорн. У оквиру врата Вилдова силуета се пресамити и ишчезе у унутрашњости куће...

Човек врати оружје у џеп, узјаха коња и у галопу одјури. А пљусак као да је чекао баш тај тренутак провали као из кабла над селом.

Давно су биле последње куће за њиховим леђима кад човек заустави коња.

— Олуја ће трајати до ноћи и по оваквој киши никад нико неће наћи наше трагове. Врати се твојима, Сива Лисице, и реци да бели деле правду међу собом. Ти си био сведок, — и одвеза Индијанца.

— Рећи ћу све мојој браћи, — али због чега си ово урадио, Бледо Лице?

— Због чега? Зато што више волим ову олују него ону која се спремала. Више волим муње и ову кишу него борбу белих и црвених! Иди...

Индијанац се удаљи, оклевајући, а затим се окрете:

— Ако се будеш нашао у незгоди можеш се обратити нашима...

☆

Мали локални лист је покушао да сазна ко је убио Вилда тражећи чланком „Мистерија Лонгхорна: частан трговац убијен од непознатог!" — да зликовац буде откривен.

Али све је било узалуд. Непознатом се никад није сазнало име...

НОВЕ НАОЧАРИ ЗА „МЛАДЕ СТАРЦЕ"

Стално скидати наочаре за даљину а стављати оне за близину и обрнуто несумњиво је врло досадно. Истраживачи су се дуго времена трудили да сједине особине једних и других.

Најједноставније решење пронашао је Бенџамин Франклин крајем 18. века. Начинио је наочаре: у горњи део оквира ставио је половину стакла за далековидост, а у доњу за кратковидост. Овакве наочаре још и данас носе људи иако оне имају два недостатка: кад поглед прелази преко линије која раздваја ова два дела слика прескаче. То значи да се лице саговорника или предмет који гледамо померају и клизе. Осим тога слика се и мења — саговорник час изгледа мањи час већи.

Од Франклиновог времена оптика је наравно напредовала. Успела је да обе половине избруси из једног комада и постави трећу жижу између њих. Ова двострука и трострука стакла називају се бифокална и трифокална сочива, али и код њих постоји прескакање и прелом слике.

Професор Париског института за оптику Бернар Метеназ, коначно је решио овај проблем. Његове нове наочари имају, као и Франклинове, горе стакло за даљину, доле за близину, али између њих је још једно 14 мм широко поље са осам разних жижних даљина, које стварају постепен прелаз. Ту не постоји више прескакање и преламање слике и онда се предмет много боље види.

Наочари професора Метеназа имају десет разних јачина преламања. Свака тачка постаје потпуно јасна кроз ове наочари, само треба поглед дизати или спуштати.

Девет пуних година је прошло од првих експеримената до серијске производње оваквих наочара.

Старији људи са тежим манама вида морају још причекати јер прорачунавања за њих још нису завршена.

— Почели смо са младим, старцима — каже професор Метеназ мислећи на оне са 40—55 година.

Принцип нових наочара стручњаци су оценили као револуционаран у оптици.

РАДИО-ПРИЈЕМНИК У НАОЧАРИМА

Совјетски техничари израдили су радио-пријемник који може да се монтира у дршке на наочарима са оквиром од рога или пластичне масе. Апарат има регулатор за јачину звука, антену и кондензатор. Како јавља Радио-Москва, апарат се аутоматски укључи кад се наочари ставе, а такође се аутоматски искључује када се скину. „Срећан проналазак за љубитеље пецања — каже се у вести. — Човек може да слуша радио без бојазни да ће растерати рибе".

КРАТКЕ ПРИЧИЦЕ

Ишла два мужика: један из града, други у град. У пролазу су се њихове санке закачиле једне за друге, јер се нису могле мимоићи. Први је викао:

— Склони се, журим се у град!

Други је такође викао:

— Помакни се у страну, журим се кући!

Дуго су грдили један другог. Трећи мужик који је све ово гледао приђе им и рече:

— Ко жури тај ће се склонити с пута.

☆

У једној кући на првом спрату живео је богаташ а у приземљу сиромашни кројач. Шијући он је цео дан певушио и тако сметао богаташу да спава. Богаташ даде сиро-

машном кројачу кесу новаца, само да више не пева. Пошто се обогатио, кројач је престао да ради и почео стално да пребројава паре. Више није ни певао. Ускоро му је то омрзло, постало му је дуго време. Узео је паре и однео богаташу

— Ево ти твоје паре. Задржи их за себе а мени дозволи да певам, зажелео сам се песме и рада.

☆

Чавка је хтела да се напије. У дворишту је стајао ћуп с водом али је било само на дну, тако да чавка није могла да допре својим кљуном до ње. Почела је да се забавља — бацала је каменчиће унутра. Набацала их је толико да се вода попела до врха и тако се чавка напила воде.

КАМЕРА — БРОЈАЧ

Бројачи телефонских разговора у телефонској централи у Хамбургу добијају специјалне камере. Очекује се да ће камере спречити сваку грешку аутомата приликом бројења телефонских разговора. Камера треба да „запише" сваки разговор на финој целулоидној траци, помоћу које ће моћи увек да се контролише рад аутомата. Испитивања треба да омогуће ширу примену камера у телефонским централама Немачке.

ПРЕ 250 година

Занимљиво је можда вратити се 250 година уназад и из историјске перспективе сагледати како се живело, какви су били породични трошкови и како је изгледао буџет једног дома у Француској почетком осамнаестог века.

У својим писмима госпођа од Ментенона прецизно говори о трошковима породице свог брата Р. Обињеа.

Дом Обињеа бројао је дванаест особа: господин, госпођа, три служавке, четири лакеја, два кочијаша и један собар. Храна, пиће, огрев и свеће коштали су 15 франака дневно, за ситне трошкове и прање рубља породица је трошила 50 франака месечно.

Пошто је реч о имућнијој буржоаској породици са десеторо млађих, што не треба сувише да изненађује јер је у то време радна снага била готово бесплатна, у кући се, зими, предвече палило десет свећа од којих су се две налазиле у предсобљу, две у кухињи, две код послуге, две у заједничкој породичној соби које су се касније преносиле у спаваће собе и две у коњушницама.

У кући су гореле две ватре: једна у кухињи а друга у заједничкој соби. Обеди су били обилни: кувана пилетина и говедина, печена говедина, кобасице, овчији језици и овчије печење. Слаткиши су у то време били реткост и по завршеном обеду укућани су по неки пут добијали компот од јабука или свеже воће, већ према томе које је годишње доба било.

Госпођа је за годину дана трошила на облачење хиљаду франака, колико су износиле и плате особља и њихово одевање. За закупнину се такође плаћало хиљаду франака док је одржавање штала, коња, кочија и господиново одевање стајало 3.000 франака.

За одржавање куће, госпођа је трошила 3.000 франака годишње. Према томе, жена у то време није била главни фактор у кући. Као што се види она је трошила само 4.000 франака из породичног буџета који је за годину дана износио 12.000 франака. Главни трошкови су се односили на коње, кочије, вино, огрев, осветљење и били су брига господинова.

Преобразити ових 12.000 франака из тог времена у данашњи новац било би врло тешко. Приближна и врло груба представа о трошковима једне боље буржоаске породице из тог доба могла би се добити ако се тадашњи франак помножи са 200 или 250. То значи да је дом Обиње трошио близу 4 милиона старих франака годишње.

Готово цела Северна Америка употребљава јаворов сируп. Почетком пролећа, кад снег почне да копни, становници села одлазе на своја имања у жетву јавора који им обезбеђује сируп и доцније шећер преко целе године. Фармери увлаче под сваку огуљену кору јавора једну цев кроз коју ће потећи сок у ведро, а из њега у велико буре смештено на саоницама. После бербе сок се односи на прераду кувањем услед чега постаје црвенкасториђ сируп веома тражен у кулинарству.

Још једним кувањем сок се доводи до кристализације — чувеног јаворовог шећера који се употребљава као и обични.

У 18. веку оснивачи француске Канаде, пошто су остали без шећера, послужили су се рецептом Индијанаца и добили сладак јаворов сок. Наравно, процес се усавршавао и данас је овај сок јако драгоцен а употребљава се нарочито у Квибеку.

Од изгредника до џентлмена

Течајеве о лепом понашању одржаваће одсада виши аустријски официр Вили Елмајер и у бечким затворима за малолетнике под паролом „Од изгредника до џентлмена“ Хтео би да младим кажњеницима докаже да се питање „како се држи нож“ ни у ком случају не односи на то како њиме да рукују у тучи. Успеху се нада утолико више што је баш бечка омладина показала пуно интересовања за његова предавања. Откако су у бечким домовима за народно просвећивање заведени овакви течајеви пријавило се 10.000 ученика. „Лепо понашање је уопште потребно па и у привредном животу“ — с правом тврди предавач.

ВЕРЛЕН И БЛАГАЈНИК

Француски песник Верлен дође благајнику неких новина у којима су били штампани његови стихови.

— Драги мој благајниче — рече песник — јуче сте ми дали банкноту од 100 франака која је лажна.

— Молим вас, извините — одговори благајник. — Ево, одмах ћу вам дати других сто франака.

Кад је песник примио новац и пошао вратима, благајник му рече:

— Али вратите ми ону лажну новчаницу!

— Да вам је вратим? — одговори Верлен. — Зар ону што сам са толико муке успео да протурим, ви сад желите натраг!

ХЛЕБ СТАР 2500 ГОДИНА

Шведски научници покушавају да утврде састојке парчета хлеба старог 2500 година који су за време недавних археолошких ископавања пронашли у средњем делу Шведске. Нађени комад хлеба, досад свакако најстарији, лежао је између два округла камена чија намена још није одгонетнута. Историчар Амброзијани сматра да за припремање овог хлеба нису била употребљена само жита. У њему су нађени остаци биљака као и материја која садржи кисеоник због чега се сматра да је за припремање хлеба била употребљена и крв.

Одузимање возачке дозволе нокаутираним боксерима

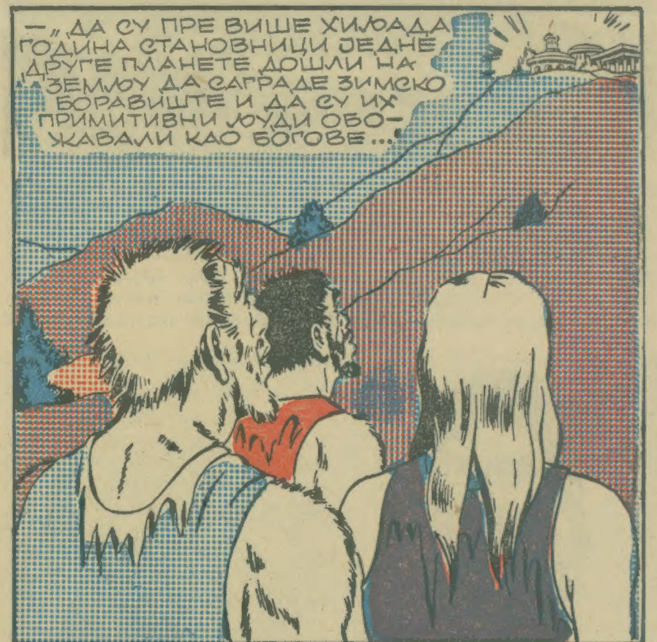
Британски лекари предложили су недавно да се боксерима који имају возачку дозволу, она одузме најмање за годину дана ако на рингу буду нокаутирани ударцем по било коме делу главе. Лекари тврде да су ударци у главу у боксу толико опасни да сваки на тај начин нокаутирани боксер представља праву опасност за јавни саобраћај јер више не влада својим покретима и рефлексима.

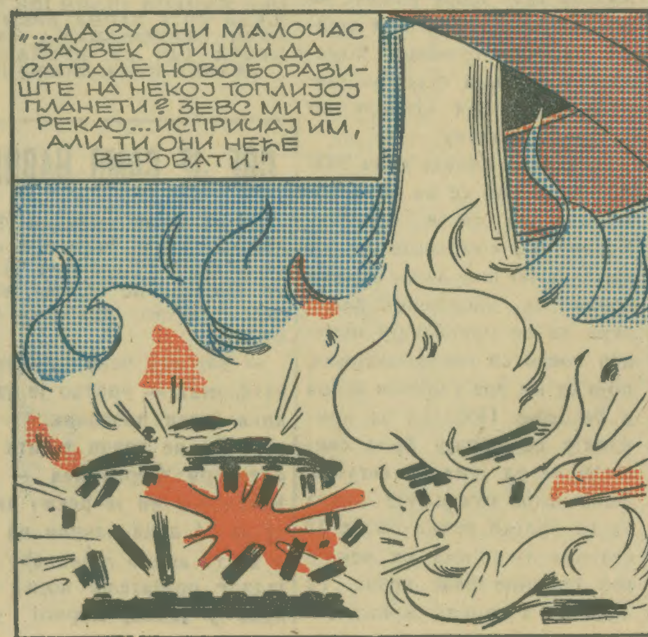
МАНДРАК и СНЕЖНИ ЧОВЕК

АНИЈАХ ЈЕ КРЕНУО СА СВОЈИМ ПСОМ ЉУБИМЦЕМ У РИБОЛОВ, НА „ЛЕТЊИ ОДМОР". МИ МИСЛИМО ДА ЈЕ ПАС УВЕК ИСТИ, И ДА ЈЕ РАЗЛИКА САМО У ТОМЕ ШТО ЈЕ ЈЕДАН ВИШЕ А ДРУГИ МАЊЕ ЛЕП. ЕСКИМИ ТВРДЕ ДА СУ ПСИ СЛИЧНИ ЉУДИМА, ДА ВОЛЕ И ПАТЕ. ПАС ИМ СЛУЖИ ЗИМИ ЗА ВУЧУ, А ЛЕТИ ЗА ТОВАРЕ КАО КОД НАС У НЕКИМ КРАЈЕВИМА, МАГАРАЦ

КАД САНТЕ КРЕНУ

ФОТОРЕПОРТАЖА СА ДАЛЕКОГ СЕВЕРА

ЕСКИМИ ВИШЕ НЕ ИДУ У РИБОЛОВ ЧАМЦИМА НА ВЕСЛА И У КАЈАЦИМА. ЗАХВАЉУЈУЋИ СВОЈИМ ДОБРИМ ПРИХОДИМА КРЕЋУ У РИБОЛОВ МОТОРНИМ ЧАМЦЕМ. ТАКО УЛОВЕ ОКО ПЕТ ПУТА ВИШЕ РИБЕ НЕГО РАНИЈЕ. ПОРЕД ТОГА ОНИ ИМАЈУ И НАЈМОДЕРНИЈЕ ПРИБОРЕ ЗА РИБОЛОВ, А АКО СЕ ИПАК ПОЈАВИ НЕКИ РИБОЛОВАЦ СА СТАРИНСКИМ ХАРПУНОМ СМАТРАЈУ ДА ОН ТО ЧИНИ САМО ИЗ СПОРТА

ПОШТАНСКИ АВИОН ЈЕ НАТОВАРЕН ПОШТОМ, КОНЗЕРВАМА, МУНИЦИЈОМ, ШИБИЦАМА, СВЕЋАМА И ДАСКАМА, СВИМ ОНИМ ШТО ЈЕ ПОТРЕБНО СТАНОВНИЦИМА ОВИХ УСАМЉЕНИХ ПРЕДЕЛА. АВИОН ЈЕ ПОГОДНИЈИ ОД ЛАЂЕ, ЈЕР МОЖЕ ДА АТЕРИРА И КАД ЛЕД ЈОШ НИЈЕ КРЕНУО. ЗА АВИОН ЕСКИМИ ИМАЈУ САМО ОПИСНИ ИЗРАЗ. У ЊИХОВОМ ЈЕЗИКУ НЕМА РЕЧИ ЗА ТЕКОВИНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

ЖИВОТ ЕСКИМА НА ДАЛЕКОМ СЕВЕРУ ЈЕ НЕОПИСАНО ТЕЖАК. АРКТИК ЈЕ НЕГОСТОЉУБИВ И СУРОВ И ЗАТО ИМ ЈЕ ЖИВОТ ТЕЖАК И КРАТАК. ИЗ ТИХ РАЗЛОГА ЕСКИМИ ПОКУШАВАЈУ ДА СВОЈОЈ ДЕЦИ СТВОРЕ ШТО ЛЕПШЕ ДЕТИЊСТВО. ВЕОМА СУ НЕЖНИ РОДИТЕЉИ. ОВА ДЕВОЈЧИЦА КРЕНУЛА ЈЕ НА „ЛЕТОВАЊЕ" НА ЛЕЂИМА СВОГ ОЦА. ДА СЕ НЕ БИ ЗАМАРАЛА И ИШЛА ПЕШКЕ ОН ЈЕ СТАЛНО НОСИ

Крајем марта, само на кратко време, појављује се сунце изнад ледене пустиње. У 8 сати се рађа, а тек у 11 је потпуно видљиво, али за то време цео ледени снежни пејзаж окупан је црвеном светлошћу. Међутим, већ после 12 сати почиње поново да се смркава.

Следећих дана сунце се пење све више, док у месецу мају уопште више не залази, него сија и дању и ноћу. Тада почиње и лед да пуца уз заглушну буку. У јуну крећу санте леда, понеке велике и по 10 квадратних километара.

Ескимима оне служе као превозно средство и то за дуже релације. Небо је за све време потпуно ведро и блиставо плаво. Ова летња путовања за нас изгледају веома романтично, али Ескими тврде, да све што се доживљава сваког дана досади! Кад бисмо ми упали у воду са санте која се распукла, то би била права трагедија, а за Ескиме је то исто као кад аутомобилисти пукне гума.

Прелаз из арктичког пролећа у лето готово је неприметан. Кад „поларни робинзони" дођу у пределе реке Хадсон тамо више уопште нема леда. Ваздух је пун зујања великих бумбара, комараца и мува, а огромни шарени лептирови крстаре по титравом ваздуху.

На северу Канаде живи 2000 Ескима и они се не могу пожалити на своје приходе. Хадсон беј компанија им откупљује по повољним ценама крзна од уловљених фока, тако да не прихватају никакав посао са препродавцима, који су им пре узимали крзна у бесцење. Послови за компанију се морају брзо свршити — од јуна до августа. Лађа која откупљује крзна за то кратко време обиђе 15 станица у којима их чекају већ спремне бале крзна. Та лађа им у замену доноси: одела, намирнице, дуван и алкохол.

КАНАДСКИ ЕСКИМИ СА РЕКЕ ХАДСОН ВЕРУЈУ ДА СУ ПОСТАЛИ ОД БЕЛОГ КИТА КОЈИ ЈЕ НА ГЛАВИ ИМАО ЈЕДАН КОШТАНИ ИЗРАШТАЈ. ДА БИ ГА СЕ ОСЛОБОДИО ЈЕР МУ ЈЕ СМЕТАО, ОН ЈЕ ОД ЊЕГА НАПРАВИО ЖЕНУ, ЕСКИМКУ. ОВА СТАРА ЕСКИМКА СЕ СМЕЈЕ ДОК ПРИЧА ОВУ ЛЕГЕНДУ, ЈЕР НИЈЕ ПОТПУНО УВЕРЕНА У ЊЕНУ ИСТИНИТОСТ. ДЕЦА

ЕСКИМА СУ НАЈБОЉА НА СВЕТУ, УВЕК СУ ЉУБАЗНА И УЧТИВА, НИКАД СЕ НЕ СВАЂАЈУ И НЕ ТУКУ! ИНАЧЕ, ЕСКИМИ СУ ВЕОМА ДОБРОЋУДНИ И УВЕК ДОБРО РАСПОЛОЖЕНИ. ТО ЈЕ ДОКАЗ ДА ЈЕ ЧОВЕК У СТВАРИ ВЕСЕЛО СТВОРЕЊЕ И ДА СУ ГА ТЕК КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА УЧИНИЛИ МРЗОВОЉНИМ И СВАЂАЛИЦОМ

☆

ПРИЛИКОМ ЛОВА НА ИРВАСЕ, ЧЕСТО ЋЕ СЕ НАИЋИ НА КАМЕНЕ КРСТОВЕ „ИНУКСУКС". ОВИ КАМЕНИ ЗНАЦИ ПОСТАВЉЕНИ СУ У ДАВНА ВРЕМЕНА РАДИ ОБЕЛЕЖАВАЊА ОНИХ МЕСТА ГДЕ СУ ПРОЛАЗИЛА ВЕЛИКА КРДА ДИВЉАЧИ

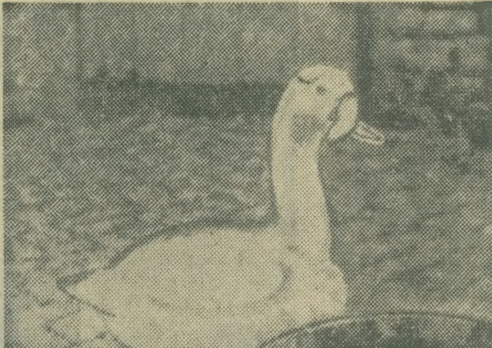
СВЕ ЈЕ САМО НАВИКА

Пе кратког времена Фернандел је изнајмио нов стан на Булевару Араго у Паризу. Пошто на томе месту скреће метро, ствара се ларма.

— Зар вам неће сметати ова ларма? — упитао је уметника један познаник.

— То не значи ништа — одговори Фернандел — кућевласник ми је рекао да ћу се за 14 дана навићи на њу, а за то време становаћу код једног пријатеља који има кућу у једној мирној улици.

НЕ СМЕТА ЈОЈ

На слици је гуска са деформисаним кљуном, чији се горњи део повио удесно, а доњи део остао откривен. Али то гуски није сметало да се нормално храни и развија. Живела је у једном јату код једног сељака у магденбуршком округу.

ТАКО ЈЕ ИСПАЛО

Ернест Хемингвеј приликом једног путовања није се осећао добро — патио је од вртоглавице и готово је обневидео. Пошто се налазио у вагон-ресторану, он замоли келнера-црнца да му прочита јеловник.

— Извините господине — одговори црнац — ни ја нисам писмен.

КАО ПАУК

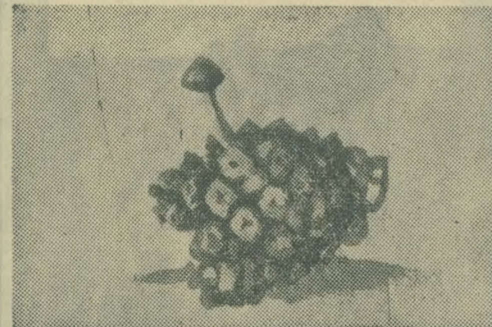
Бреза (Betula verrucosa) је дрво беле, глатке коре. Обично је становник северних крајева а има је и код нас. Лепо је дрво, али ова на слици је закржљала и личи више на неког паука или полипа.

УМЕТНИК ЈЕ САМО ТРКАЧКИ КОЊ

Француски сликар Дега доживео је, када је већ био у дубокој старости, да једна његова слика коју је он некад дао за 500 франака буде продата за пола милиона. Пријатељи су га наговарали да од продавца тражи бар један део добијене своте, али је Дега одбио рекавши:

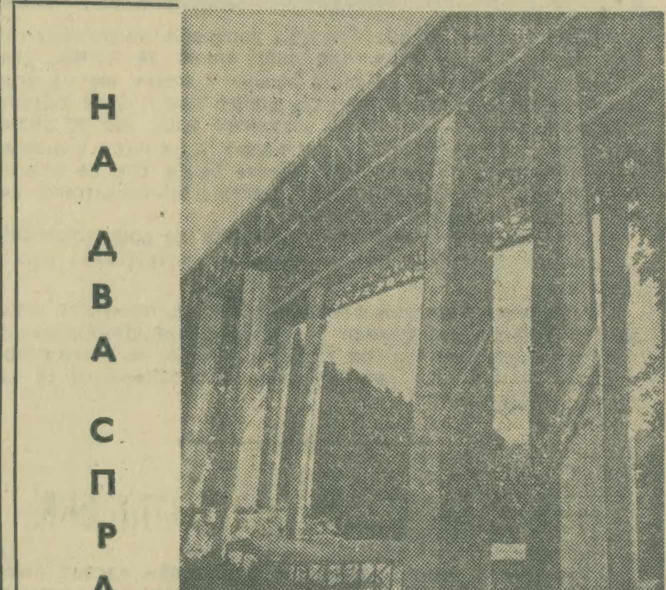
— И тркачки коњ који доносе прву награду свом господару добија само своју порцију зоби.

ЧУДАН СТАН

По мишљењу неких стручњака има преко 70.000 врста печурки. Многе од њих су паразити који изазивају опасне болести на вишим биљкама. Ова на слици нашла је сасвим необичан „стан" — израсла је на шишарки бора. Нађена је у шуми крај Франкфурта.

НА ДВА СПРАТА

Овај мост на слици има два спрата. Дугачак је 228 метара а уздиже се до 70 метара изнад долине Мангфол у Баварској. За његову изградњу утрошено је 1.000 тона челика, 2.000 тона цемента, 6.000 тона бетона и ... 6.500.000 немачких марака. Горњи спрат са двоструким колосеком отворен је за саобраћај моторних возила, дак је доњи спрат резервисан за бициклисте и пешаке.

Оргуље разрушиле историјско острво

Питкеирн, аустралијско острво у Пацифику, познато по чувеној „Побуни на Баунтију" које је одолевало најездама пирата, данас пропада од најезде термита.

— Ако се ускоро ништа не буде учинило — изјавио је њихов представник по доласку у Сиднеј — становници ће морати да напусте острво.

Све куће су тако поткопане да је довољна мало жешћа олуја па да се оне одједном сруше. Покаткад ишчезне изненада по који спрат, или се део зида сруши у прашину. Ако неки болесник добије напад кашља од тога се затресу зидови куће.

Пре пет година није било ни једног термина на Питкеирну. Они су дошли са оргуљама које је становницима острва послала једна адвентистичка секта са Новог Зеланда.

Од оргуља је данас остала само прашина јер су и њих расточили, али су се мрави тако размножили да угрожавају читаво острво.

●

Није омиљена

У Француској се већ неколико година врше експерименти са телевизијом као наставним средством. Резултати показују да многи ђаци, па и многи професори, нису одушевљени овим начином наставе. Већ две године се одржавају предавања из математике, француског и енглеског језика у неким гимназијама у Паризу али ученици нису задовољни — сматрају да им телевизија не олакшава учење. Слично мишљење постоји и код неких наставника.

●

Сателити истискују поморске каблове

Између британских и француских стручњака направљен је споразум о лансирању пет сателита који ће омогућити обављање разговора на великом одстојању као што је између Лондона и Њујорка. Конструкција и избацивање сателита биће засновани на сличним методама које се већ примењују у Сједињеним Државама.

●

Са 24 осовине

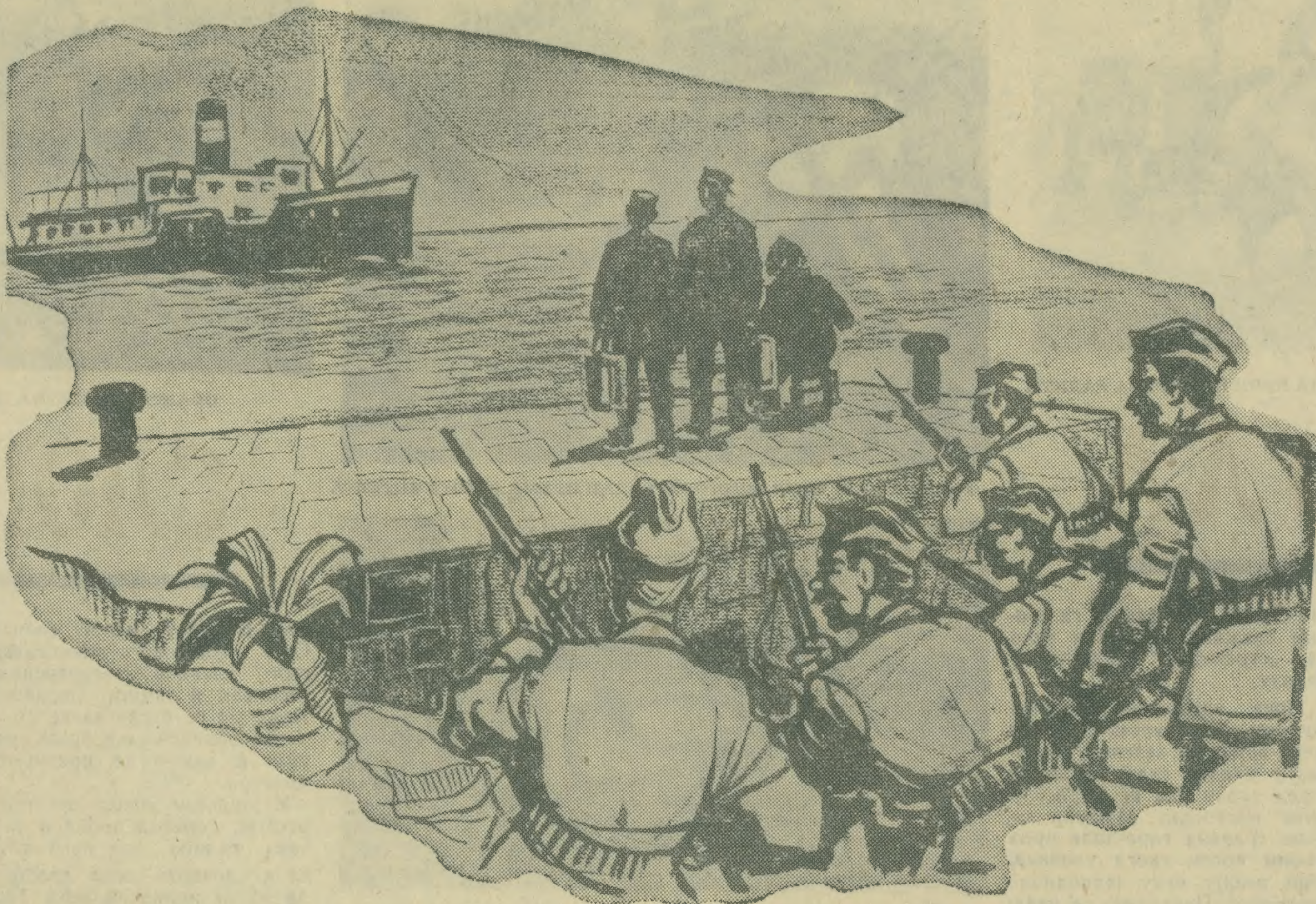
У Јапану су саграђена јединствена теретна кола за железнички саобраћај — на узаној прузи. Намењена су специјално за превоз тешке робе. Кола са 24 осовине могу да понесу терет од 240 тона.

Провидна фотеља

Провидна фотеља на нашој слици изгледа као да лебди. Вероватно ће овакве пластичне фотеље добро доћи у дечијим собама, јер се не прљају.

ЈЕДАН БРОД ТОНЕ

У ХВАРСКОМ КАНАЛУ

У априлу 1941. године Италијани су окупирали нашу обалу Јадрана, а заплењеним бродовима бивше југословенске Јадранске пловидбе променили само заставе и имена. Али нису ни у сну помишљали да ће већ после нешто више од годину дана један од тих бродова лежати на дну Хварског канала. Пароброд „Ика", некадашњи „Вис", од 253 бруто-регистарске тоне, саобраћао је на линији Макарска — Трпањ и пристајао успут у свим лукама Макарског приморја.

Јуна месеца 1942. на Биокову је формиран батаљон који је добио име по једном од најзаслужнијих партијских радника тога краја — Јосипу Јурчевићу. Батаљон је имао 6 чета које су самостално дејствовале, а носиле исто тако имена погинулих, познатих војно-политичких радника. Једна од њих, чета „Вид Михаљевић", добила је задатак да потопи пароброд „Ику".

УДАРНА ТРОЈКА ЈЕ СПРЕМНА

Двадесетог јула те године један вод ове чете спуштао се обронцима Биокова према луци Живогошће. Пред уласком у село колона се зауставила. Партизани Петар Пеко и Божо Микулић, после неколико речи измењаних са водником, наставили су према селу.

Ближило се вече, али је сунце још било високо изнад хоризонта. Јару која је избијала из камених кућа само незнатно је ублажавао лаки маестрал. Људи су били већ у кућама, а деца још на купању уували испод села. Али када, за непун сат, пароброд приђе луци изаћи ће готово сви да га дочекају.

Партизани су се зауставили пред кућом на крају села.

На вратима се појави средовечан човек у сељачком оделу, кога оба партизана поздравише уобичајеним подизањем песнице десне руке до слепоочнице. Био је то командир њихове чете Нико Главина.

— Уђите у кућу да се пресвучете. Нисте заборавили пиштоље?

— Нисмо, друже команфире.

После неколико минута сва три партизана су седела за столом у сељачким оделима.

— Имамо још мало времена — рече командир чете гледајући у сат. — Пароброд је сада тек могао пристати у Подгори. Поновићу вам укратко план: два наша скојевца укрцаће се тамо на брод да би установили колика је оружана пратња и где је размештена. Када пароброд пристане овде, они ће нас о свему обавестити. Ако сва пратња буде на једном месту, напашћемо је заједнички, а ако је размештена по броду, ти, Петре поћи ћеш на прамац, ти, Божо, на крму, а ја узимам на себе средину брода.

— Колико стражара обично прати брод? — запита Божо.

— Два до три. Али ако их буде више, помоћи ће нам вод са обале. То у крајњем случају, јер акцију морамо извршити брзо и са што мање пуцњаве да не би страдао неко од путника.

— Хоћемо ли пустити мештане на обалу?

— Биће све као обично — одговори Нико. — Нека на обалу изиђе ко год коће. Сигуран сам да нас нико неће одати, а стражари ни у сну не сањају да се спрема напад.

ЗАСЕДА НА ОБАЛИ

Тек што се прамац пароброда појавио код рта Игране, колона се журним кораком упутила према морској обали. Мештани, који су излазили из својих кућа припремајући се за дочек пароброда, радознало су их посматрали и поздрављали међу њима своје познанике и пријатеље. Колона је брзо стигла на обалу и распоредила се иза високог лукобрана — са брода је била невидљива, али се за тили час могла наћи на њему.

Што се пароброд више приближавао луци, гомила на обали је постајала већа а сасвим уз ивицу мора, где се обично путници искрцавају, застала су три сељака, сваки са по кантом уља у руци. На броду су се већ разазнавала лица путника и мештани су махали својима.

На командном мосту пароброда, ручка је била постављена на положај „стој" а после неколико тренутака померена је уназад: пропелер је ускомешао воду под крмом. Убрзо затим брод је привезан за моло и путници су преко избаченог моста почели да се искрцавају.

Два младића, који су међу првим путницима изишли са брода, проговорили су неколико речи са тројицом сељака на молу. Ови су мирно прешли преко моста и упутили се крми, а када су се нашли крај тројице жандарма извукли су пиштоље.

— Руке увис!

Двојица, преплашени, извршили су одмах наређење. Рука трећег полетела је према обарачу.

Одјекнуо је пуцањ и жандарм се сручио на палубу.

Партизани су се попели на командни мост.

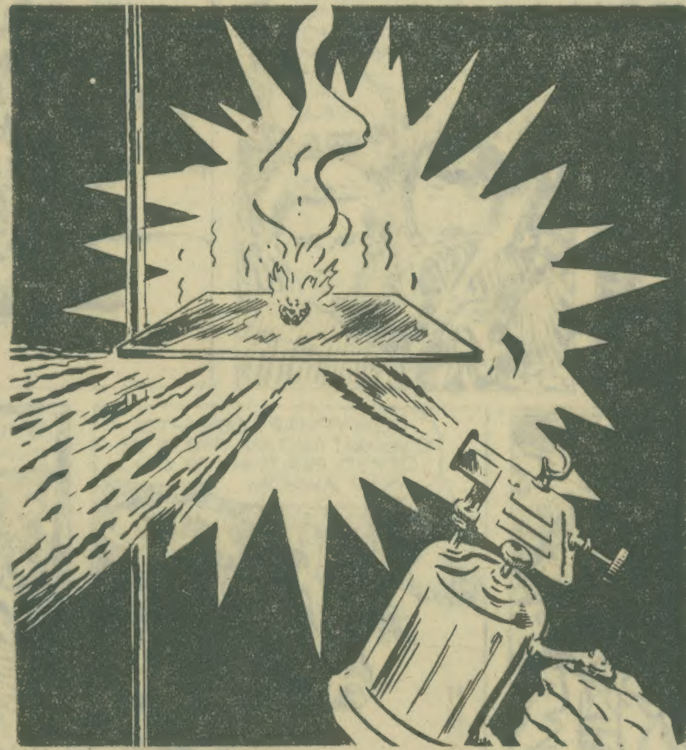
— Другови, нећемо дозволити да овај брод и даље плови под италијанском заставом — повикао је командир чете. Нека се сви путници искрцају. Истовариђемо сав терет... а онда...

Пред очима заробљених жандарма указао се чудан призор: као да су из камена изникли, на молу су се појавили партизани. Све што је могло бити од користи партизанима и народу скинуто је с брода уз свесрдну помоћ свих који су се ту нашли.

После пола часа „Вис" се удаљио од обале. На њему је још стајао натпис „Ика", али на крми није било више италијанске заставе. Пловио је према рту Суђурај, а када се нашао у средини Хварског канала, где је на поморским картама обележена дубина — 55 метара, стао је. Неколико људи отворило је вентиле на бродском дну. Море је покуљало у брод а људи су се искрцали у чамац и завеслали према обали. Пред њиховим очима пароброд је полако тонуо.

Када су се таласи заклопили над „Висом", мрак је почео да се спушта. Партизанска колона је већ увелико била на путу за своју базу у Биокову. После заробљавања „Меркура" у луци Градац, потапања двају глибодера на ушћу Неретве и других акција, „случај пароброда „Ике", био је још један ударац италијанском поморском престижу на обали Јадрана.

УСТВАРИ

Дијамант спада у најотпорније и најтврђе супстанце. У ствари, он је чист угљеник. Отпоран је према свим хемијским агенсима. Кад је загрејан у струји кисеоника (или на ваздуху) изгори до угљендиоксида.

Плес и радна способност

Један јапански научник са универзитета у Токушими испитује како плес и разонода утичу на физичко и психичко здравље људи. Посматрао је групе играча манцога, затим људе којима је забава вишечасовна вожња аутомобилом, веслање и планинарење, затим је испитивао играче народних игара и многе друге. Његови резултати су супротни од онога што бисмо претпостављали, и значајно се разликују да ли један спорт упражњавају радници или интелектуалци. Према јапанском научнику, плес, на пример, подстиче интелектуалне функције мануелних радника а изазива смањену радну способност код студената. Физички замор студената на излету подстиче њихов рад у школи док смањује физичку способност радника.

●

Ултрамодерно

Недавно је у Италији пуштено у саобраћај неколико ултрамодерних електричних возова који представљају последњу реч технике и удобности. Поред расхладних уређаја, у вагонима се налазе телефонске и радио везе, које омогућују обављање послова и за време путовања. Да би се обезбедила и забава у овим возовима се налази бар.

●

Врт-образац

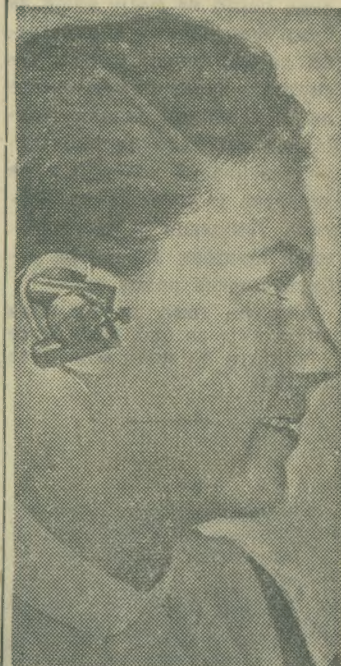
У близини Франкфурта на Мајни биће, према пројектима америчког архитекте Нојтра, изграђен огледни европски врт на површини од 340.000 квадратних метара. Уређивање ће почети ове јесени, а у њему ће поједине европске земље имати сопствене парцеле.

●

Конкуренција електричној енергији

У Немачкој све више расте потрошња земног плина. Не само да се он све више тражи у модерној хемијској индустрији, него са успехом замењује електричну енергију у индустрији и домаћинствима. У прошлој години у Немачкој је забележена рекордна потрошња — 448 милиона кубних метара. У 1959. години је потрошено 60 милиона кубика више а рачуна се да ће у 1963. порасти два пута.

Није глува...

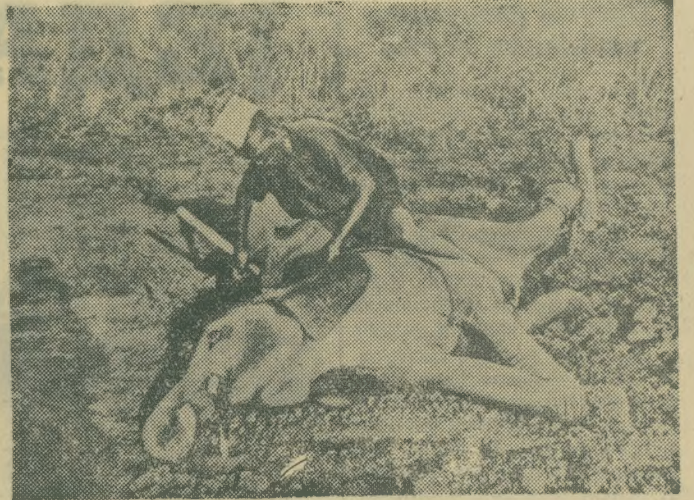
Ова жена **није глува:** она само слуша радио-програм директно пренет у њено уво помоћу минијатурног радија који производи једна енглеска фирма. Предност овог радио-пријемника је у томе што емисију може да слуша само једна особа а да притом не узнемирава остале укућане.

ОБУЧАВАЊЕ ЈЕ ЗАВРШЕНО И САДА ПРВИ ПУТ ТРЕБА РАДИТИ

УЧЕНИК БАШ НИЈЕ МНОГО ЉУБАЗАН ПРЕМА СВОМ УЧИТЕЉУ.

ОВАКО УЧЕ СЛОНА ДА УСТАНЕ ПО КОМАНДИ.

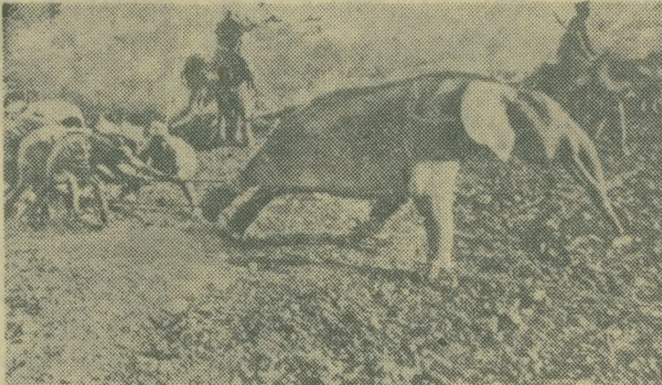
ШКОЛА СЛОНОВА

Индијски слонови већ одавно служе људима, а у старом веку њих су чак користили у рату као „живе тенкове". За афричке слонове дуго се мислило да су непогодни за дресирање и припитомљавање. Ипак, људи су успели да их припитоме и у Африци данас постоји необична школа за обучавање слонова.

„Ученици" полазе у школу у узрасту од 12 до 14 година. Њих лове у шуми. Нateравши у страх чопор дивљих слонова, искусни ловци одвајају од њега веће младунце, набацују им на ноге омче од дебелих ужади и привезују их за дрво.

Није лако довести у школу те непослушне „ученике": они се отимају и у бесу успевају да прекину конопце. У помоћ људима долазе специјално дресирани слонови. Два таква слона прилазе младом „дивљаку", пријубљују се уз њега, сваки са по једне стране, притискују га својим снажним телима и тако га „стражарно" доводе у школу.

Прва предавања почињу чудном процедуром. Два дресера-црнца са зеленим гранама у рукама стану слончету пред сурлу али на „пристојном" одстојању. Машући лагано гранама горе-доле пред самим носем свога ученика, они певају неку једноличну мелодију. Постепено се певачи примичу слону. Њихове гране сад већ додирују њушку и сурлу малог слона. Они буквално хипнотишу свог ученика уједначеним махањем и својим песмама. Кажу да се после такве „музичке обраде" слон брже смирује и лакше се препушта дресури.

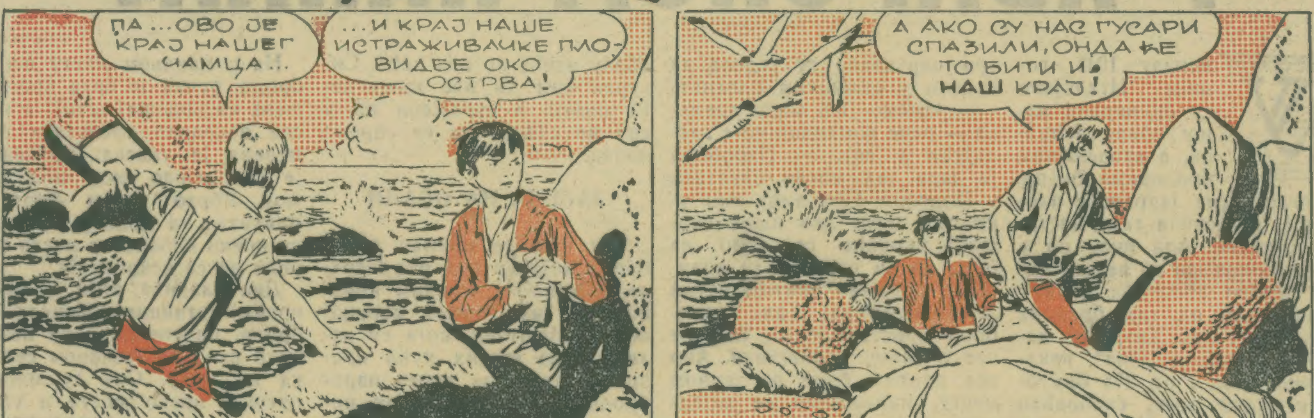
ПЕТОРИЦА ЈАКИХ ЉУДИ ПОКУШАВАЈУ ДА ЗАДРЖЕ МЛАДОГ СЛОНА, А ТО НИЈЕ ЛАКО ЈЕР ОН МОЖЕ ДА ВУЧЕ ПО ЗЕМЉИ ПЕТ ТОНА.

У упорном учењу протичу месеци; понекад прође и читава година пре него што слон дозволи свом дресеру да му се попне на леђа. Тек тада слонове уче да се повинују разним командама.

Кад заврши „школу" младог слона чека живот испуњен радом уз каквог старог, на рад већ свиклог слона. Њих заједно прежу у плуг, кола или теглећу запрегу. У почетку на такву запрегу не стављају пун терет. Постепено, како млади слон расте и јача, повећавају његову дневну „норму". „Производна снага обученог слона веома је велика: два слона у запрези замењују 16 до 20 волова.

Слонови, међутим, не могу да раде више од пет часова дневно. Ове џиновске животиње много једу и због тога напуштају преподневни посао већ у десет часова и хитају у „трпезарију". Поред тога они су веома осетљиви на врућину и не могу да раде на сунчаној припеци.

Слонови упрегнути у плуг или дрљачу обрађују поља, крче пањеве, превлаче оборена стабла или вуку огромна кола којима се банане и поморанџе преносе од плантажа до обале где се укрцавају на бродове.

Радио-веза преко Месеца

Једна британска фабрика електроопреме успела је да помоћу великог радио-телескопа у Џордел Бенку емитује преко Месеца први пробни телеграм за Аустралију. Месец је у ствари послужио као релејна станица.

Телеграм је гласио: „Џордел Бенк, опитна станица. Брза, сива лисица говори преко Месеца".

Без белих мантила

Обавезни мантили за одређени посао не смеју више да буду монотони — и они треба да се повинују моди — сматрају произвођачи текстила. У Немачкој је индустрија већ започела да производи дезениране материјале за лекарске и апотекарске мантиле. Продавци у дрогеријама и фризери такође ће добити шарена радна одела.

Она не само да ће бити пријатнија за око, него ће се и кројити по моди која буде владала.

Без кључа

Једна америчка фирма за конзерве израдила је недавно кутије које се отварају без кључа. То је у ствари једна истањена метална трака која се цепа сасвим лако.

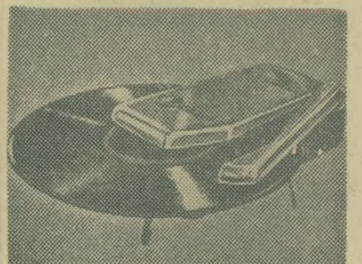
Помоћу чула мириса...

Да рибе могу наћи своје јато помоћу чула мириса доказао је С. Тринен, асистент одсека за конзервацију у Висконсину, у САД. Експерименти су вршени у Индијани: једној групи риба је уништено чуло мириса, другој чуло вида, а трећој групи оба чула. Рибе су пренесене далеко од својих јата и затим пуштене. Показало се да су једино оне са очуваним чулом мириса нашле сигурно свој дом.

Због закона

Због веома великог саобраћаја, у Минхену је разматрана могућност изградње подземне железнице. Одборници су се обратили за сагласност и помоћ савезној немачкој влади али су правници савезног министарства саобраћаја одговорили да устав не предвиђа могућност да савезна влада финансира изградњу подземне железнице.

Грамофон у џепу

Недавно је израђен џепни грамофон тежак један килограм. Брзина: 33 или 45 обртаја у минуту. Мотор: одвојена батерија која има аутоматску ручицу и мотор трајно подмазан. Лако може да се постави у аутомобил.

СПАСАО ИХ ЗАБОРАВА

„АНИНГА“ СА ДУГАЧКИМ КРИЛИМА И РЕПОМ НИЈЕ ПТИЦА КОЈА ДАЛЕКО ПУТУЈЕ. ПОЛОВИНУ ВРЕМЕНА ПРОВОДИ СТОЈЕЋИ А КАД УЛАЗИ У ВОДУ ВРЛО ХИТРО РОНИ И ХВАТА ПЛЕН

Један планински врх од 4.000 метара, једна телефонска централа у Њујорку и неколико градова у Америци носе име Џона Џеимса, који се, док је био Француз, звао Жан-Жак Одибон. Ко је он? „Човек који је по други пут открио Америку“, или, тачније, најславнији сликар птица у Новом свету док је он још био непроходан. Године 1826, када се вратио у Европу и ступио прво на тло Енглеске, из његових очију и држања могло се видети да је изузетан човек. Пошто су слике америчких птица изазвале сензацију у Лондону, изложбу је пренео у Париз, одакле је пореклом.

— Господине, ви сте краљ свих сликара—орнитолога! — узвикнуо је чувени уметник свога доба Жерар.

Џон Џеимс је рођен као Жан-Жак Одибон, на острву Свети Доминик 1785. У петнаестој години отац га је довео у Нант на школовање. У то време „Ја сам волео да сатима посматрам шарена пти чја јаја у нежним шумским гнездима... Бдео сам над птицама које очекују под собом младе... Пратио сам како се пробијају из јајета и њихове прве тетураве летове, стрпљиво сам посматрао лагани преображај голуждравих птића у лепа, шарена чуда природе“, писао је develoпак у свом дневнику.

„Покушавао сам да их цртам, али су ми час личиле на рибе час на четвороножне животиње. Уместо да се обесхрабрим, неуспеси су подстицали моју страст. Уколико су слике биле лошије, живе птице су ми изгледале дивније“.

„Сликарство сам учио код сликара Давида, цртао сам са прегледа огромне носеве, велика уста и коњске главе што ми је само омрзло уметност“.

Није чудо што се занесењак, какав је био Одибон, показао као рђав пољопривредник, кад га је 1803. отац послао у Пенсилванију да управља имањем. Уместо да производи жито, крстарио је шумама уздуж и попреко тражећи лепе птице. Тек тринаест година касније, пошто се са женом нагладовао и намучио, он је прокрчио себи пут.

Године 1826. отпутовао је у Европу да нађе гравера који би преко бакрописа његове цртеже у боји претварао у отиске. На свакој од 435 табли бакра требало је радити по више недеља. Тај посао, започет 1827. био је довршен тек 1838. године. На изванредним отисцима у боји поново је оживео невероватно богат птичји свет са атлантске обале, из Јелоустона, Луизијане, са Лабрадора и из других шума и мочвара у које је човекова нога у то време ретко залазила.

Одибон је био одличан ловац али је птице ретко убијао. Своју пушку пунио је песком и обарао мала шарена створења само да би их насликао.

Северноамерички континент, којим је крстарио и који је посматрао у првој половини 19. столећа био је још готово недирнут. Донећемо неколико места из Џон Џеимсових описа природе која ће нам показати како је изгледала та ризница живог света.

Познато је да је последњи голуб-селица, једна типична врста из Северне Америке, угинуо 1914. године у зоолошком врту у Синсинатију. Та птица, данас изумрла захваљујући човеку, била је некад најмногобројнија и најраспрострањенија у Америци. Сто година пре него што ће сасвим ишчезнути, 1813, о том голубу је Џеимс — Одибон оставио следеће редове:

„У жељи да избројим голубија јата која прелете изнад моје главе за само један час, сео сам на брежуљак и за свако јато бележио сам зарез у свој блок.

Убрзо сам схватио да је то непотребно. Кад сам избројао зарезе уписане за свега 21 минут, видео сам да их је било 163. Усред поднева светлост је ослабила као да је наступило тотално помрачење сунца. Паперје је падало на све стране као крупне пахуљице снега а зујање услед махања крила заглушивало ме је и успављивало.“

Тада је покушао да израчуна брзину којом голубови-селице лете. Знао је да су пре извесног времена у близини Њујорка оборени голубови у чијој су се гуши налазила зрна пиринча. Сада је хтео да сам изврши опит, јер је предео у коме се сместио био прекривен шумом на стотине километара. Кад је оборио једног голуба, нашао је у гуши зрневље жита и пошто је знао да за варење голубу треба 12 часова, закључио је да ова птица лети 95 до 100 км. на сат. Даље је хтео да сазна колико, отприлике, има голубова у осредњој групи и шта они поједу за дан. Дошао је до неочекиваног резултата: више од милијарду голубова на дан, који позобљу 1500 метричких центи зрна. Џеимс-Одибон је забележио да је пуна три дана посматрао сеобу ових голубова изнад своје главе.

Ево текста који говори о драми стотине хиљада птица у току сеобе.

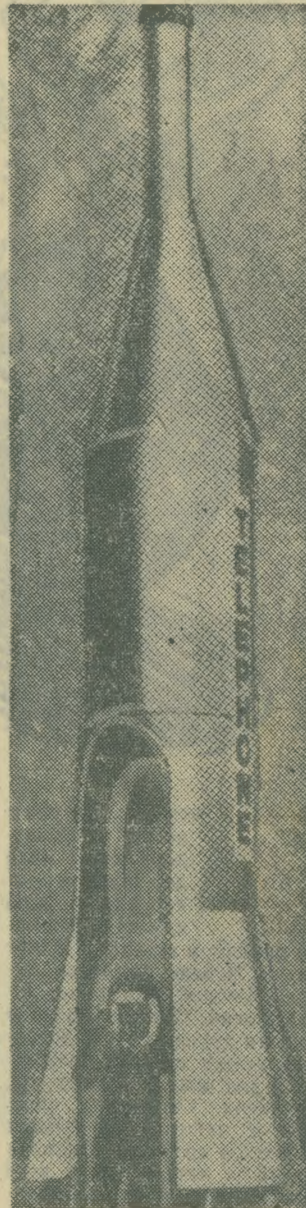
„Наједном је одјекнуо општи узвик: „Ево их!“ Звук који су производили, иако у даљини, подсетио ме је на ударе јаког ветра у развијена бродска једра. Кад су ме надлетели осетио сам ветар. Људи су их стрелама обарали на хиљаде, но они су надирали без застоја. Запалили смо ватре и тада се указао призор као из бајке, диван али и ужасан. Птице су у маси слетале на земљу, на дрвеће, било где, и то једна на другу, једна преко друге, да су стваране читаве гомиле птица високе као бачве. Гране су се са кркљањем ломиле под теретом голубова, падале су преко гомиле птица на земљу и убијале их. Биле су то тужне сцене узнемирења и пометње. Узалуд сам покушава да нешто кажем или довикнем оближњим људима. Једва је у том метежу могао да се чује и пуцањ из пушке. Мало је људи који су се били усудили да изиђу на поприште овог нечувеног покоља. Врата обора са свињама била су сва затворена и тек сутрадан су покупљени мртви и рањени голубови. А нови су стално надирали. Око поноћи је једва мало почела да опада густина таласа. У зору, пре сванућа, настало је ново надирање али из сасвим другог правца.

„Трећег дана, увече, све што је могло да лети подигло се са земље и ишчезло а онда су наишли вукови, чије је завијање на нас врло непријатно деловало, затим лисице, кугуари, велики пацови, опосуми и разне друге животиње. Све је јурило, отимало и раздирало. Орлови, соколи и друге птичурине нападале су их из ваздуха и у општој отимачини грабили свој богати део. У близини насеља фармери су скупљали угинуле голубове на гомилу и пуштали свиње да се до миле воље наједу.“

Француз Жан-Жак Одибон, чувени природњак и „краљ“ сликара птица, чија су дела „Птице из Северне Америке“ и „Четвороножне животиње Северне Америке“ створиле аутору светску славу, примио је америчко држављанство и постао Џон Џеимс. Он је умро у Америци 1851. године.

ТЕЛЕСКОП НА РАКЕТИ

Телескоп постављен на ракету и снабдевен са шест фотоамплификатора преносиће на Земљу са висине од 150 км телевизијским системом — слике ултраљубичасте светлости. Конструисан на колеџу у Лондону телескоп ће бити испробан у Аустралији. Очекује се да ће пружити нове податке о атмосфери звезда и открити објекте који испуштају невидљиву светлост.

МОДЕРНА ТЕЛЕФОНСКА ГОВОРНИЦА

Ова телефонска говорница сасвим личи на ракету спремну да полети у свемир. Висока је 4,5 метра а постављена је у дечјем парку у Модесту, у Калифорнији, да служи као реклама једне телефонске компаније.

БЕЗ МУКЕ

Нову методу у лечењу обољења зуба, каријеса, пронашла су два америчка научника са универзитета у Алабами. Убудуће зуби се неће лечити помоћу електричних бушилица и пломбирањем већ једном специјалном мешавином калцијума и фосфора.

Три друга америчка научника су опробала нови метод за заштиту зуба. Као што се техничка средства заштићују од утицаја времена и климатских прилика тако исто треба и зубе заштитити од обољења. А то ће се постићи премазивањем смесом силицијумовог једињења, фосфора и титана.

Обе ове методе се увелико испитују у Сједињеним Државама и здравствена служба очекује задовољавајуће резултате.

ЗА ДОМАЋИЦЕ

Америчке домаћице ће моћи убудуће да кувају „преко телефона“, у ствари преко овог чудног апарата. Снабдевен једним „руководиоцем“ са телекомандама омогућиће домаћицама да помоћу њега лако надзиравају рад својих штедњака.

НАЦИОНАЛНИ СПОРТ

Канађани су већ неколико година водећа нација у хокеју на леду. Међутим, неке победе САД, СССР, Чехословачке и Шведске, мало су уздрмале славу Канађана у овом спорту и замрачиле њихове успехе. Поред свега тога Канада остаје земља која даје највише екипа пошто је тамо хокеј на леду готово национални спорт.

И поред тих неуспеха треба се дивити канадским хокејашима који се разликују од европских. Док Европа скупо плаћа играче Канада их мобилише бесплатно и масовно. Преко 1300 играча у многобројним клубовима налазе се у националној лиги „Пи-Ви“ која је основана 1950. године. Такмичење је 1960. године трајало 9 дана а учествовало је 100 екипа. То је била прилика да се дечаци истакну.

МАЛИШАН ЏОНИ, МОЖДА БУДУЋИ ШАМПИОН, ИМА ЈОШ МНОГО МУКЕ ПРИ ОБЛАЧЕЊУ И СРЕЋАН ЈЕ ШТО СЕ ПОРЕД ЊЕГА НАЛАЗИ ТРЕНЕР

ЛУДИ ЗАНАТИ Холивуда

ЗА ПОТРЕБЕ ФИЛМА ХОЛИВУД ЈЕ СТВОРИО НАЈНЕОБИЧНИЈА ЗАНИМАЊА. — РАДИОНИЦА ЗА ПРЕТВАРАЊЕ НОВИХ ОДЕЛА У СТАРА И ЦЕЛИХ ОДЕЛА У ДРОЊКЕ. — ЧОВЕК ЧИЈЕ ЈЕ ЈЕДИНО ЗАНИМАЊЕ УВИЈАЊЕ МУВА — ЏЕК СТОНИ ВЕЋ 23 ГОДИНЕ ПРИМА ПЛАТУ САМО ЗАТО ДА БИ КАД ЗАТРЕБА, ГАЂАО СЛАВНЕ ГЛУМЦЕ ТРУЛИМ ПАРАДАЈЗИМА. — ПЕРСИ ВИЛБУР ФЕТИГ ПОЈЕО ЈЕ У ЖИВОТУ 10.000 ИНСЕКАТА! — ПЛАЋЕН ДА БИ НАСМЕЈАВАО КОМИЧАРЕ.

Звезде „седме уметности" представљају само мали део једне огромне екипе која има да обави посао приликом стварања једног филма. Чувени режисери Алфред Хичкок, Џон Форд, Јошуа Логан, Самјуел Голдвин и многи други користе драгоцене услуге стотине специјалиста као што су декоратери, шминкери, власуљари, опсенари и мајстори свакојаких трикова и подвала. Филмски студио је читава варош која окупља раднике најнеобичнијих занимања.

Једна од значајнијих радионица Парамунт пикчера у Маратон стригу је „лабораторија" за кварење и уништавање одела. Њен шеф Фред Уоринг свакодневно купује стотине одела, хаљина и капута које претвара у крпе и дроњке, али — „фотогеничне". Уорен има преко 300 тајних рецепата за флекање, цепање и „излизавање" одела. Прављење рупа на оделима као да су их мољци гризли, представља његову најделикатнију мајсторију.

Стив Финиген је убица мува у компанији Метро Голдвин Мајер. Његов једини задатак је да за време снимања спречи да неки неподношљиви инсекат слети на лице или руку глумца, и одмах га одстрани и убије. Јер, довољно је да једна мува налети на лице глумца па да цела сцена мора да се понови и изврши ново шминкање. Трошкови око овога пењу се на хиљаде долара.

У доконим часовима Стив Финиген је измислио „крем" од чоколаде, глицерина и лешниковог теста којим може да се испрља лице, руке и одело глумаца као да су заиста умазани блатом, машћу или другим прљавштинама.

У многим секвенцама филма „Женска животиња", у коме главну улогу игра Хеди Ламар, појављују се на цигаретама, чашама, убрусима и једној мушкој кошуљи трагови ружа за усне. Многи ће помислити да су они дело главне јунакиње филма, али то није тако. Холивуд има свог ненадмашног мајстора за тај посао: Марту Хачисон која тачно зна какав је облик усана Мерилин Монро, Џејн Расел или Џејн Мејнсфилд и увек ће их начинити потпуно исте. Поред облика усана, отисак мора да је јасан и „фотогеничан".

Џек Стони је такође величина своје врсте у Холивуду. Без његове помоћи не може се снимити ни једна сцена кад се баца трули парадајз, покварено јаје или торта од чоколаде, у лице неком славном глумцу. Он никад не промаши чак ни са 20 метара удаљености. За сваки погодак њему се плаћа 20 а за два узастопна поготка 30 долара. Свој посао „бацача парадајза" Џек са успехом обавља већ 23 године.

Ништа не изгледа једноставније него разбарушити или рашчупати косу једне филмске лепотице. Па ипак, једна од најчувенијих специјалиста за то је у Холивуду Хелена Хант: она се искључиво бави кварењем фризура филмских глумица. Јер, чак и дивља фризура тексашке краварке или великоварошке просјакиње мора на екрану да има привлачности. Да би рашчупала беспрекорно фризирану косу Хелена Хантова мора да утроши три пута више времена него да направи најраскошнију фризуру. Често се Хелена нађе у тешком положају јер режисер жели да рашчупаност буде што природнија и глумица прети да ће раскинути уговор ако на екрану њена фризура не изађе лепо.

Перси Вилбур Фетиг је појео у свом животу преко 10.000 инсеката међу којима и многе мрав, пчеле па чак и стршљенове. Када у некој сцени на филму главни јунак треба, у оскудици хране, да једе и инсекте то ће сигурно уместо њега учинити Перси Фетиг.

Сцене у којима се једу инсекти су доста ретке и зато необични Персијев позив није довољно уносан. Да би био искоришћен Перси је постао „експерт" у једној од највећих америчких фирми која годишње производи више од милијарду боца соде. Ако у коју боцу залута и неки инсект догађа се да ексцентрични купац Американац или Американка туже фирму суду тражећи одштету јер им је претила опасност да буду отровани. Тада се Фетиг појављује као представник фирме пред судом и, да би доказао како је инсект који је залутао у боцу безопасан, хладнокрвно поједе пред судијом десетак комада. Једном приликом је чак појео и црног паука из Јужне Америке чији се ујед сматра смртоносним.

Боби Барбер је најнеобичнији и најмање познати холивудски глумац. Најнеобичнији је због тога што глуми само између две сцене, а најмање познат због тога што се никад није појавио на екрану. Па ипак, он је „глумац над глумцима" јер је он свакако једини мимичар и комичар који игра искључиво — за глумце.

Његов је задатак да створи потребан амбијент и „штимунг" пре снимања неке сцене. Ако главни јунак треба да одигра неку тешку драмску секвенцу Боби ће за време док га шминкери или костимери припремају, својом мимиком ражалостити глумца до суза или га разгневити до беснила. Ако треба снимити комичну сцену он ће се појавити са тако комичном маском да ће насмејати чак и најхладнокрвнијег првака. Боб Хоуп, Дени Кеј, и многи други, увек траже његову помоћ и признају да без њега не би били у стању да насмеју публику.

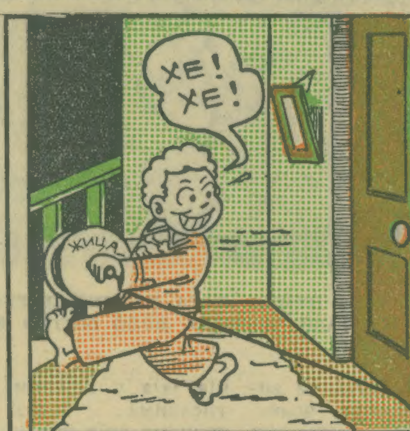
У многим вестерн филмовима гониоци препознају правац кретања бегунаца или животиња по траговима у песку или свежој земљи. Да би се добили верни трагови истовремено природни и „фотогенични" за камеру, није могућно увек довлачити у студио коње, медведе или хијене. За такве трагове се брине један од сарадника режисера вестерн филмова Берт Фицџералд који увек има на расположењу колекцију од више стотина разних људских и животињских отисака и трагова. У младим данима он је био чувени ловац на Аљаски и трапер у Манитоби и од уловљених кујака, којота, шакала, карибуа, ирваса, муфона, јелена, дивљих мачака, бисова, бизона, поларних зечева, белих медведа, плавих лисица и медведа гризлија сачувао је не само главе већ и шапе. На свом ранчу у Санта Сузани он чува велику колекцију изливених животињских шапа и отисака које Холивуду продаје и припрема за скупе паре.

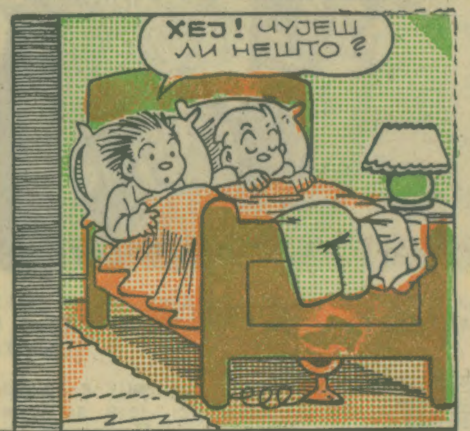
Некадашњи лађар италијанског порекла Луиђи Блаканам је главни холивудски гутач сабљи, укротитељ и сопственик велике менажерије најдивљијих животиња које је припитомио као јагањце: његови лавови, тигрови и пантери су увек спремни да се у рукама неке холивудске лепотице мазе као умиљате мачке. Као награду за то добија плату најбољих експерата холивудске мизансцене.

Две године без одмора

Неуморних машина има исто толико мало колико и неуморних људи. Људи и машине морају с времена на време да се одморе. Међу најнеуморније машине спадају пећи за топљење стакла у фабрикама стакла: готово пуне две године оне раде без престанка. Читаво то време, из дана у дан, из седмице у седмицу, из месеца у месец из њихових уста тече бескрајна стаклена трака. Али, после две године и пећи се уморе и прекидају рад.

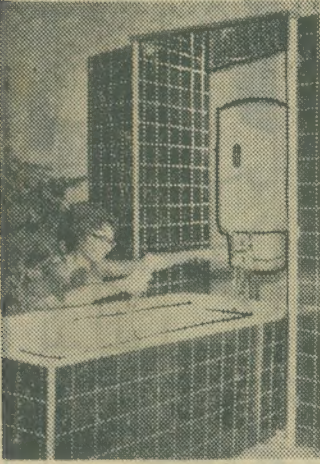

Да ли знате?

КАДА СЕ СКЛОПИ ПОСЛЕ КУПАЊА

На индустријском сајму одржаном у Риму изложена је када са бојлером веома практична за мале станове. После купања када се подигне и уклопи у удубљење на зиду.

ПОМОЋУ РАДИОИЗОТОПА

Радиоизотопи се примењују и у грађевинарству јер се помоћу њих са успехом врше мерења чврстоће земљишта и проценат воде у њему. Зраци које изотопи емитују различито се пробијају или одбијају у појединим врстама земљишта.

ОПАСНА ИГРА

Ова утакмица одбојке одиграва се у соби пуној отровног гаса формалдехида. Играчи су чланови спасилачке екипе у руднику угља који се налази у близини Бирмингема. Играјући под гас маскама они одржавају кондицију која ће им добродоћи ако избије несрећа у руднику.

ПРОТИВ РАДИОАКТИВНОГ ЗРАЧЕЊА

Све већу употребу радиоактивних материја прати све веће страховање од последица зрачења. Иако је наука, и техника и медицина, учинила крупне кораке да заштити организам човека од радиоактивног зрачења, несреће су још честе.

Недавно је професор Качу из центра за атомска истраживања у Карлсруу у Западној Немачкој пронашао хемијско једињење које омогућује да се одстране радиоактивни изотопи ако су већ продрли у организам човека. Увелико се врше експерименти са овим једињењима, које ће ускоро једна швајцарска фирма почети да производи под називом „ДТРА“.

Досадашњи опити су показали да ово средство са успехом штити организам од радиоактивног зрачења и делује са успехом против узрочника обољења. „ДТРА“ је успео да из организма одстрани до 95 процената металних јона, али је ипак потребно благовремено предузети заштитне мере. Уколико се радиоактивне материје дуже задрже у организму, утолико се смањује ефикасност једињења.

ПРЕКО 120 МЕТАРА

Америчка атомска подморница „Теодор Рузвелт“ за време пробне вожње ронила је преко 120 метара дубоко. Мерни инструменти су били искључени када је подморница постигла толику дубину, јер су се на њој налазила и цивилна лица, а ово је требало да остане тајна.

Приликом ове вожње подморница се сваке секунде спуштала по један метар и двадесет сантиметара.

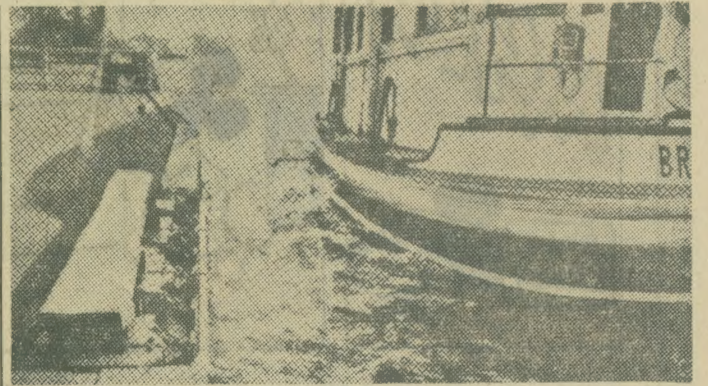
НУКЛЕАРНИ РЕАКТОР ПОД ЗЕМЉОМ

Институт за нуклеарну енергију у Норвешкој саградио је први подземни нуклеарни реактор у брдима југоисточне Норвешке, у близини града Халдена. Хала са реактором налази се око 40 метара под каменим слојем. Овај јединствен нуклеарни реактор је намењен научницима, а ускоро ће почети да производи пару потребну двема фабрикама у близини. Фабрика хартије и фабрика пулпе добијаће из њега сваког сата по 100 тона водене паре.

НАЈСТАРИЈЕ ВИНО НА СВЕТУ

У музеју вина у немачком граду Спејеру налазе се многобројни узорци вина из разних земаља и периода. За једну боцу вина се сматра да је у њој најстарије вино које је уопште сачувано — из трећег века наше ере.

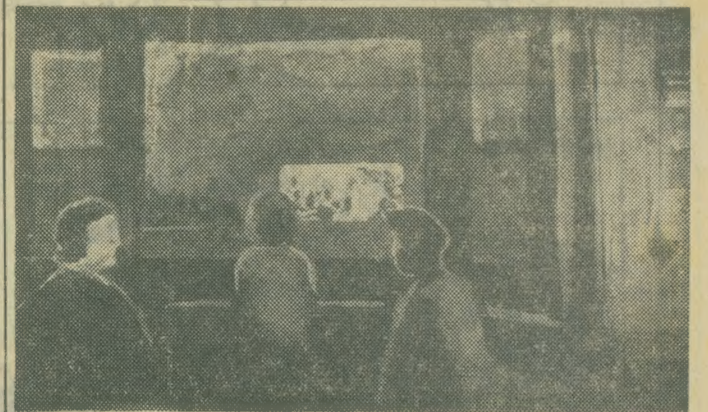
МАГНЕТ НА КЕЈУ

Снажан електромагнет уграђен у ивицу кеја на Алстер језеру код Хамбурга омогућује лагано и сигурно пристајање овом излетничком бродићу. Магнет привлачи к себи мали бродић снагом од 6 тона.

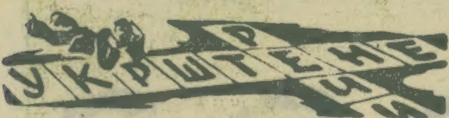
БЕЗ ОПАСАЧА

Полицајци у Западној Немачкој су се успротивили да носе опасач о који би био обешен пиштољ или гумена палица. На састанку делегата свих полицијских станица истакнуто је да је ношење кајиша непотребно, јер пиштољ и палица треба да буду скривени.

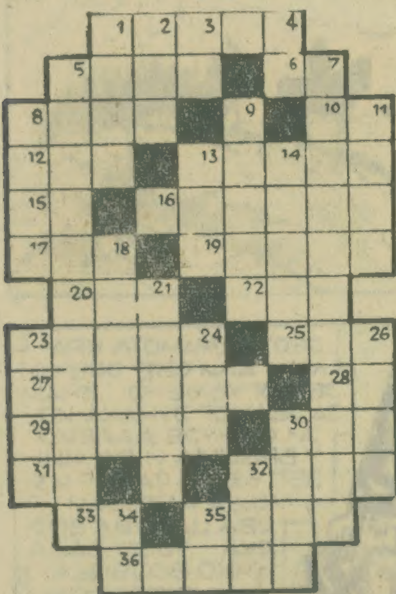
БИОСКОП У МОТЕЛУ

У Гринланд Тиете мотелу у Мешису у САД, све кућице су постављене у облику слова V а највећи прозор у кућици је управљен према биоскопском платну на коме се свако вече пројектује нови филм. Звучници уграђени у собама преносе звук гледаоцима.

Водоравно: 1) чамац, чун; 5) град у СССР; 6) предлог; 8) десна притока Драве; 10) скраћеница за слично; 12) низ; 13) попрсје; 15) немачки предлог; 16) шпанска народна игра; 17) врста жита; 19) острво у Егејском мору; 20) умокац; 22) доживљај за време спавања; 23) друштвени ред, сталеж; 25) део лица; 27) роман К. Маја; 28) хемијски знак за мазуријум; 29) француски физичар (1786—1853), 30) горостас; 31) музичка нота; 32) личност из Дизнијевих стрипова; 33) најпотребнији зачин; 35) мања стајаћа вода; 36) река у Истри.

Усправно: 1) песник и певач код старих Келтских племена; 2) лука у Израелу; 3) хемијски знак за рубидијум; 4) првак; 5) главни град Аргентине; 7) наука о васиони и небеским телима; 8) студен, хладноћа; 9) спремиште за жито; 11) држава у Индокини; 13) град и рудник у источној Србији; 14) град у Француској; 18) десна притока Саве; 21) строга дисциплина; 23) дефект; 24) завршетак музичког комада; 26) наша река; 30) женско име; 32) митолошки бог поља и пастира; 34) јединица за мерење електричног отпора; 35) скраћеница за број.

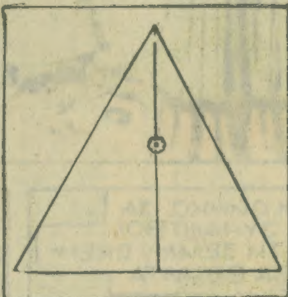
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Старц; 6) стартер; 8) ако; 9) нос; 11) Макс Планк; 14) ал; 15) миш; 16) ди; 17) Аден; 19) до; 20) ар; 21) сн; 22) он; 23) хром; 25) ат; 26) Ган; 27) Об; 29) Караванке; 32) ови; 33) ерг; 34) авенија; 37) Авари.

Усправно: 1) Сток; 2) та; 3) Арапин; 4) рт; 5) цена; 6) скала; 7) рондо; 8) ама; 10) ски; 12) смер; 13) лш; 18) дан; 19) дно; 21) срна; 22) Отава; 23) Хавана; 24) Мокра; 25) ако; 26) га; 28) бег; 30) рива; 31) Неји; 35) ев; 36) ир.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

НА ПРВИ ПОГЛЕД

Чим баците поглед на слику, да ли можете рећи где се овај цветић налази — ближе бази или врху овог троугла?

Решење: цветић се налази тачно на средини између основе и врха троугла.

БЕЗ МЕШАЊА

Ставите котур плуте у чашу напуњену само до пола водом. Сипајте преко њега црвено вино помоћу једног фишека. Вино ће се разлити по води али се неће помешати са њом.

КОЛИКО ЈЕ БИЛО КОМАДА ЗЛАТА

Једна стара енглеска легенда прича да су један Шкотланђанин и један Ирац радили заједно у пољу и једног дана пронашли торбу пуну злата. Када га је требало поделити, Ирац се реши да исмеје Шкотланђанина и да узме све благо за себе. Зато му предложи ову опкладу: Ако будем способан да погодим тачан број златних комада у торби, не постављајући ти никакво питање, ти ћеш ми препустити благо. У супротном случају, — ако погрешим — твоје је „све“.

Шкотланђанин је пристао и погледао друга са сажаљењем. Сакрио је благо под блузу и брижљиво пребројао. Окренуо се затим свом другу и упитао:

— Хајде, кажи колико има?

— Додај 666 броју златних комада — рече Ирац.

— Сада одузми 999 од добијеног, онда додај 333 ономе што си добио и то што ти остане — тачан је број комада.

— Тако је, добио си опкладу — бесно узвикну Шкотланђанин и баци торбу у лице свом другу.

Како је Ирац дошао до тачног броја?

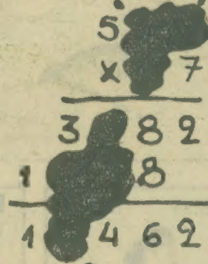
Решење:

Претпоставимо да је „x“ број златних комада који треба тек да се открије. Значи: x+666, затим следи x+666—999, и најзад x+666—999+333. Дакле 666+333 чине 999, односно: x+999—999. Права вредност „x“ је остала непозната Ирцу, али је изгледало да ју је погодио.

На пр. изаберемо број 1290

1290+666=1956
— 999
+ 333
1290

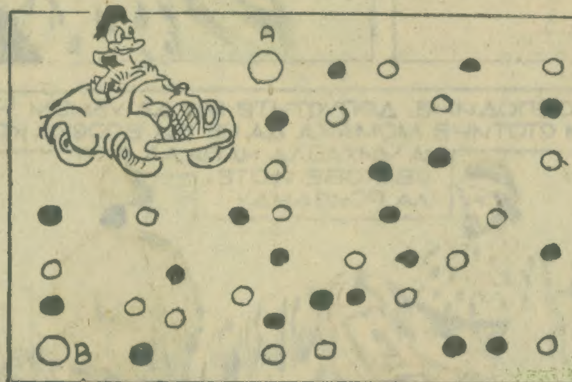
Замрљани рачун

Ово је рачун са множењем али је 7 бројева скривено са две велике мрље. Можете ли сами овај рачун да реконструишете и напишете скривене цифре.

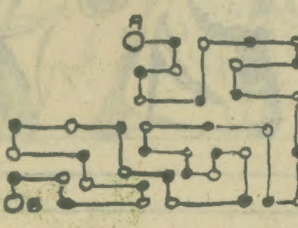
Рачун је овако изгледао:

526
37
3682
1578
19462

ПАЈА У АУТОМОБИЛУ

Паја полази од тачке А и треба да стигне до В али да дотакне све тачке. Обавезно је да иде од беле до црне тачке — и то стално, да никад не прође узастопце кроз две тачке исте боје, нити двапут кроз исту тачку нити да се пут сече. Решење сл. 2.

...кад би на неки начин испарила сва вода у морима добило би се, између осталог, 1.500 милиона тона злата, 188.000 милиона тона сребра и око 20.000 тона радијума.

... рачуна се да на једног становника дневно отпада пола до једног килограма смећа.

... најмања ширина Гибралтарског мореуза износи 12,5 километара.

... семе камилице веома је ситно и лако: у једном килограму има око 20 милиона семенки.

... илустрације је први пут у српским новинама употребио истакнути војвођански културни радник и новинар Теодор Павловић, и то у свом „Сербском народном листу“ који је излазио од 1835—1849. године.

... у мају 1867. године извршен је у Београду попис становништва који је обухватио и Топчидер. Према том попису Београд је имао 25.178 становника.

...реактивне авионе вуку специјални трактори до почетка писте за узлетање. У

последње време се ово практикује све више да би се избегла бука на самом аеродрому.

... прва болница за умоболне у Европи отворена је у 15. веку — 1410. године — у Валенцији.

... све домаће животиње имају, као и човек, жучни мехур — само га коњ нема.

...први опис једног боксерског меча налази се у Хомеровој „Илијади“. Меч је одржан последње године Тројанског

рата, а приредио га је највећи грчки јунак Ахил у славу свог погинулог пријатеља Патрокла.

МИКИ
by WALT DISNEY

КЛИК

ЗАПАМТИТЕ, ЉУДИ... ОВО ЈЕ ОЗБИЉАН ПОСАО! АКО ЖЕЛИТЕ ДА ОДУСТАНЕТЕ... САМО РЕЦИТЕ! НЕ СТИДИТЕ СЕ!

БАНГ

БРЖЕ! БРЖЕ!

МИСЛИМ ДА СМО САД СПРЕМНИ!

АГЕНЦИЈА ЗА ЧУВАЊЕ ДЕЦЕ „НЕУСТРАШИВИ"
МИКИ, ШИЉА ХОРАЦИЈЕ

МИЛОШ ВОЈИНОВИЋ

Кад је чобанин дошао пред девојке, он је простро једну мараму на земљу и бацио на њу један прстен

НЕКА РОКСАНДА САВИЈЕ СКУТЕ И РУКАВЕ И НЕКА ПОДИГНЕ ОВАЈ ПРСТЕН! АКО СЕ КОЈА ДРУГА МАШИ, ОДСЕЋИ ЋУ ЈОЈ РУКЕ ДО ЛАКАТА.

Када су то чуле, обе крајње девојке преплашено су погледале средњу,

А ова се сагла и подигла прстен

И чобанин одведе све три девојке пред цара Душана и предаде му Роксанду

ХВАЛА ТИ, СИНКО, ЗА СВЕ ТВОЈЕ ЈУНАШТВО! ПОКЛАЊАМ ТИ ЗЕМЉУ СКЕНДЕРИЈУ ЗА ВЕЧИТА ВРЕМЕНА

Сватови су кренули натраг у Призрен водећи са собом невесту и њене другарице

Сутрадан

ЦАРЕ ГОСПОДИНЕ ДОПУСТИТЕ МИ ДА УЗМЕМ ТРИ СТОТИНЕ МОМАКА ДА НЕ БИ ВОЈСКА КРАЉА МИХАЈЛА НАПАЛА СВАТОВЕ И ОТЕЛА РОКСАНДУ

У исто време у Лежану

СРАМОТА! „ЦРНИ БУГАРИН" НА ОЧИГЛЕД НАС ОДВЕДЕ МОЈУ КЋЕР

ЈЕСТЕ СРАМОТА КРАЉУ. АЛИ СВЕ ЈОШ НИЈЕ ИЗГУБЉЕНО... ЗНАМ ЗА ЈЕДНОГ ЈУНАКА КОЈИ СТАНУЈЕ ДАЛЕКО У БРДИМА И ОД ЧИЈЕГ ЋЕ СЕ САМОГ ИЗГЛЕДА РАЗБЕЋИ СВА ЦАРЕВА ВОЈСКА... ТО ЈЕ БАЛАЧКО ВОЈВОДА!

НАСТАВИЋЕ СЕ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић Београд Македонска 31. — Издаје и штампа „Политика" штампарско издавачко предузеће Београд, Македонска 31 Текући рачун број 101 707/1-82 Поштански фах 124. Претплата за нашу земљу: годишња 900 полугодишња 450; за иностранство: годишња 1.200. полугод. 600 дин. Рукописи се не враћају